

**CRNA GORA
VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA**

**IZVJEŠTAJ
O STANJU SISTEMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA
U CRNOJ GORI U 2021. GODINI**

Podgorica, mart 2022. godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	2
2. NORMATIVNE AKTIVNOSTI.....	2
3. RESURSI SISTEMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA.....	3
3.1 Ljudski resursi.....	3
3.2 Materijalni resursi	4
4. REALIZOVANE AKTIVNOSTI I IZVRŠAVANJE ZAKONA I DRUGIH PROPISA	5
4.1 Stručno osposobljavanje i usavršavanje.....	6
4.2 Planiranje u zaštiti i spašavanju.....	7
4.3 Administrativni postupci	7
4.4 Ostale aktivnosti iz osnovne nadležnosti	8
4.5 Sprovođenje mjera zaštite i spašavanja	12
4.5.1 Zaštita i spašavanje od požara.....	13
4.5.2 Uništavanje neeksplozivnih ubojnih sredstava	15
5. MEĐUNARODNA SARADNJA	16
5.1 Proces pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji	16
5.2 Saradnja sa NATO-om.....	16
5.3 Sporazumi.....	17
5.4 Mehanizam Unije za civilnu zaštitu	17
5.5 Programi i projekti.....	18
5.5.1 NATO SPS Pilot projekat civilne napredne regionalne koordinacije u hitnim situacijama – ARCECP G4968.....	18
5.5.2 Projekat „Trilateralni model civilne zaštite: Putevi, instrumenti i izazovi za našu bezbjednost - 3 WATCH OUT “	22
5.5.3 Tematski projekat “TO BE READY” – Sistem ranog upozorenja, najave i upravljanja u vanrednim situacijama u slučaju poplava i velikih šumskih požara	23
5.5.4 Projekat „SAFE TOGETHER“ – Prevencija rizika u prekograničnom području.....	24
5.5.5 Višekorisnički IPA projekat „Jačanje kapaciteta za pripremu i odgovor na radijacione i nuklearne vanredne situacije u zemljama zapadnog Balkana (JRODOS)”	25
5.5.6 Projekat pod nazivom „Procjena rizika od katastrofa Crne Gore“	27
5.5.7 Višekorisnički IPA program koji se odnosi na zaštitu od poplava i upravljanje rizikom od šumskih požara – IPA FF.....	34
5.5.8 Projekat BALANCE – Upravljanje zemljotresima većih razmjera na zapadnom Balkanu kroz zajedničke aktivnosti prekogranične saradnje	36
5.5.9 Projektat ResponSEE – Projekat za planiranje, razvoj i sprovođenje vježbi Mehanizma Unije za civilnu zaštitu radi unapređenja odgovora na zemljotres u jugoistočnoj Evropi.....	38
5.5.10 Projekat L2BR – Naučimo da budemo otporni.....	39
5.5.11 Projekat X-STOCK – Pобоljšanje prekogranične pripremljenosti kroz zajedničko upravljanje zalihama u jugoistočnoj Evropi.....	40
5.5.12 Projekat izgradnje kapaciteta za smanjenje rizika od katastrofa kroz Nacionalni informacijski sistem za šumske požare (NFFIS) i Smanjenje rizika od katastrofa zasnovano na rješenjima iz ekosistema (ECO-DRR).....	41
5.5.13 Projekat Budimo pripremljeni	41
5.6 Ostale aktivnosti na polju regionalne i međunarodne saradnje	44
6. BUDŽET	46
7. OCJENA STANJA, ZADACI I PRIORITETI U 2022. GODINI.....	46
P R I L O Ž I.....	48

1. UVOD

Izvještaj o stanju sistema zaštite i spašavanja u 2021. godini predstavlja prikaz aktivnosti i rezultata sprovedenih i ostvarenih u okviru sistema zaštite i spašavanja građana, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine u Crnoj Gori. Te su aktivnosti imale za cilj unapređenje sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori kroz normativno uređenje sistema zaštite i spašavanja, usklađivanje sa pravnom tekovinom EU, sprovođenje mjera zaštite i spašavanja prilikom događanja različitih vrsta hazarda, stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje i drugih učesnika sistema zaštite i spašavanja, realizaciju različitih programa i projekata u oblasti zaštite i spašavanja i smanjenja rizika od katastrofa, sprovođenje inspekcijuskog nadzora, kao i jačanje međunarodne, bilateralne i regionalne saradnje, te unapređenje saradnje sa nadležnim institucijama EU, UN i NATO-a.

2. NORMATIVNE AKTIVNOSTI

U oblasti zaštite i spašavanja dugoročne ključne aktivnosti usmjerene su na stalno normativno uređenje sistema zaštite i spašavanja, usklađivanje sa pravnom tekovinom EU, izradu strateških i razvojnih dokumenata, pripremu i zaključivanje međunarodnih sporazuma iz oblasti zaštite i spašavanja i dr.

U skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore i Programom rada Ministarstva unutrašnjih poslova za 2021. godinu, Direktorat za zaštitu i spašavanje MUP-a pripremio je, a nadležni su organi donijeli sljedeća dokumenta i propise:

- ✚ **Nacionalni plan zaštite i spašavanja od klizišta i odrona** – Vlada CG na sjednici od 01.04.2021. godine donijela Nacionalni plan (zaključak Vlade broj 04-1530/2 od 08. 04. 2021. godine),
- ✚ **Nacionalni plan zaštite i spašavanja od hemijskih i bioloških rizika** – Vlada CG na sjednici od 13.05.2021. godine donijela Nacionalni plan (zaključak Vlade broj 04-2352/2 od 20.05.2021. godine),
- ✚ **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu opasnih materija** – Vlada je utvrdila predlog (zaključak Vlade broj 04-6153/2 od 01.12.2021. godine).
Direktorat za zaštitu i spašavanje MUP-a uradio je i sljedeće:
- ✚ **Procjenu rizika od katastrofa Crne Gore** – dokument završen i dostavljen Evropskoj komisiji na upoznavanje,
- ✚ **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama** – tekst Predloga zakona dostavljen Vladi na razmatranje i utvrđivanje,
- ✚ U toku 2021. godine donešen je **Zakon o dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju** („Službeni list CG“, broj 146/21).
U izvještajnom periodu doneseni su, sljedeći podzakonski akti:
- ✚ **Pravilnik o dopunama Pravilnika o opremi i stručnom kadru za vršenje ispitivanja protivpožarnih aparata** (“Sl. list CG”, broj 75/21),
- ✚ **Pravilnik o načinu vršenja revizije tehničke dokumentacije složenih inženjerskih objekata u kojima se proizvode i skladište eksplozivne materije** (“Sl. list CG”, broj 83/21),

- ✚ **Pravilnik o bližem elaboratu pripremnih radova za građenje složenih inženjerskih objekata u kojima se proizvode i skladište eksplozivne materije** (“Sl. list CG”, broj 84/21),
- ✚ **Pravilnik o načinu vršenja tehničkog pregleda složenog inženjerskog objekta u kojem se proizvode i skladište eksplozivne materije** (“Sl. list CG”, broj 94/21),
- ✚ **Pravilnik o načinu obavljanja stručnog nadzora nad građenjem složenih inženjerskih objekata u kojima se proizvode i skladište eksplozivne materije** (“Sl. list CG”, broj 95/21),
- ✚ **Pravilnik o načinu izrade i sadržini tehničke dokumentacije za složene inženjerske objekte u kojima se proizvode i skladište eksplozivne materije** (“Sl. list CG”, broj 115/21),
- ✚ **Pravilnik o zvanjima, oznakama zvanja, uniformi i zaštitnoj i spasilačkoj opremi pripadnika opštinskih službi za zaštitu i spašavanje** (“Sl. list CG”, broj 131/21),
- ✚ **Rješenje o imenovanju Koordinacionog tima za zaštitu i spašavanje** (“Sl. list CG”, broj 52/21),
- ✚ **Rješenje o imenovanju Operativnog štaba za zaštitu i spašavanje** (“Sl. list CG”, broj 85/21),
- ✚ **Rješenje o imenovanju Operativnog štaba za zaštitu i spašavanje** (“Sl. list CG”, broj 128/21),
- ✚ **Naredba o zabrani prodaje i upotrebe pirotehničkih sredstava razreda II – petardi** (“Sl. list CG”, broj 108/21).

3. RESURSI SISTEMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Veoma važnu komponentu sistema zaštite i spašavanja predstavljaju ljudski i materijalni kapaciteti koji se koriste za efikasnu zaštitu i spašavanje stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine od nastupanja elementarnih (prirodnih) nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća, kao i većih i drugih nesreća.

Kvalitet odgovora sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori u značajnoj mjeri određuje mogućnost angažovanja raspoloživih ljudskih i materijalnih kapaciteta, kako operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje, tako i državnih organa, organa državne uprave, jedinica lokalne samouprave, privrednih društava, preduzetnika i drugih pravnih i fizičkih lica.

Bez obzira što uspostavljeni sistem zaštite i spašavanja omogućava angažovanje svih raspoloživih resursa na području Crne Gore, oni nijesu uvijek dovoljni, tako da se sistem, u slučaju potrebe, oslanja i na međunarodne resurse, prije svega resurse država iz okruženja, država članica Mehanizma Unije za civilnu zaštitu i NATO saveza.

U ovom dijelu izvještaja predstavljeni su ljudski i materijalni resursi sistema zaštite i spašavanja kojima su subjekti raspolagali u 2021. godini.

3.1 Ljudski resursi

U Direktoratu za zaštitu i spašavanje, na kraju 2021. godine, bilo je zaposleno 130 izvršilaca.

Oslonac operativnog odgovora na sve vrste nesreća čine službe zaštite i spašavanja¹ koje su organizovane u svim opštinama na području Crne Gore, osim u opštini Tuzi koja je formalno samostalna opština od 1. septembra 2018. godine.

U formiranim službama ima ukupno 731 zaposleni, od kojih 660 radi u operativnom dijelu (585 zaposlenih je u stalnom radnom odnosu, dok 75 radi po ugovoru), a u administrativnom dijelu zaposlen je 71 službenik (62 zaposlenih je u stalnom radnom odnosu, dok 9 radi po ugovoru)².

U službama zaštite i spašavanja u 2021. godini najviše zaposlenih bilo je sa III i IV nivoom obrazovanja, i to 571 pripadnik. Kada je u pitanju starosna struktura pripadnika operativnog dijela službi zaštite i spašavanja najviše je pripadnika od 45 do 55 godina. Napominjemo da u operativnom dijelu ima 78 pripadnika koji imaju preko 55 godina.

Na osnovu člana 65 Zakona o zaštiti i spašavanju („Službeni list CG“, br. 13/07, 32/11, 54/16 i 146/21), Ministarstvo unutrašnjih poslova zaključuje ugovore sa **specijalističkim jedinicama za zaštitu i spašavanje**. U ovom trenutku na snazi su ugovori sa Gorskom službom spašavanja Crne Gore i Savezom radio amatera.

Dio sistema zaštite i spašavanja kojeg posebno treba istaći su **dobrovoljna vatrogasna društva** koja djeluju sa dugom tradicijom u opštinama Tivat (Krtoli) i Kotor (Perast). U opštini Herceg Novi djeluju tri dobrovoljna vatrogasna društva „Bijela“, „Luštica“ i „Prijevor“, u opštini Tivat je formirano još jedno dobrovoljno vatrogasno društvo DVD „Boka“, dok je bivši Dobrovoljni vatrogasni vod preregistrovan u Dobrovoljno vatrogasno društvo Tivat, a u Nikšiću djeluju DVD Trubjela, DVD Župa i DVD Vojnik.

Preduzetne jedinice za zaštitu i spašavanje, kao vrsta operativnih jedinica, veoma su važne zbog neophodnosti pružanja prvog odgovora prilikom događanja elementarne nepogode, druge i veće nesreće u privrednom društvu, drugom pravnom licu ili kod preduzetnika. Preduzetne jedinice su organizovane u Luci Bar, Aerodromima Tivat i Podgorica, i d.o.o. „Monteput“ Podgorica.

Jedina funkcionalna operativna jedinica formirana na državnom nivou, jeste **jedinica za gašenje požara iz vazduha**. Direkcija Avio-helikopterska jedinica vrši poslove koji se odnose na organizovanje i djelovanje jedinice za gašenje požara iz vazduha. U Direkciji – Avio-helikopterska jedinica zaposlena su dva vazduhoplovna inženjera, četiri pilota helikoptera, tri pilota protivpožarnih aviona, četiri vazduhoplovna tehničara i dva spasioca.

3.2 Materijalni resursi

Materijalno-tehničko opremanje svih subjekata zaštite i spašavanja uslov je za izgradnju efikasnog i integrisanog sistema zaštite i spašavanja koji će biti u stanju dugoročno da djeluje i u najvećoj mjeri odgovori na različite vrste hazarda, a sve u cilju smanjenja njihovih posljedica.

Objekti u kojima su smještene službe zaštite i spašavanja u Podgorici, Baru, Ulcinju, Plužinama, Plavu, Herceg Novom, Cetinju, Bijelom Polju, Šavniku, Andrijevići, Žabljaku, Beranama, Mojkovcu, Danilovgradu i Gusinju u značajnoj mjeri ispunjavaju neophodne uslove za smještaj pripadnika i tehnike službi zaštite i spašavanja, za razliku od objekata službi zaštite i spašavanja u Kotoru, Petnjici, Budvi, Nikšiću, Pljevljima, Rožajama, Tivtu i Kolašinu, gdje to pitanje nije još uvijek adekvatno riješeno³.

¹ Intervencije opštinskih službi zaštite i spašavanja u 2021. godini date su u Prilogu broj 1.

² Kadrovska struktura službi zaštite i spašavanja u 2021. godini data je Prilogu broj 2.

³ Smještajni kapaciteti službi zaštite i spašavanja u 2021. godini dati su u Prilogu broj 3.

Opremljenost službi zaštite i spašavanja varira od opštine do opštine. Na osnovu statističkih podataka prosječna starost lične zaštitne opreme je 8,5 godina. Službe zaštite i spašavanja Gusinje, Mojkovac i Plav ne posjeduju opremu za gašenje požara zatvorenog prostora, dok je lična zaštitna oprema koju posjeduju službe zaštite i spašavanja dotrajala u većini opština na sjeveru Crne Gore.

U opštinskim službama za zaštitu i spašavanje ima ukupno 239 vozila, od toga je 142 vatrogasno-spasilačkih vozila ispravno i u punom kapacitetu, a ostalih tehnički ispravnih vozila je 62. Ukupno je neispravno 35 vozila.

Jedinica za gašenje požara iz vazduha raspolaže sa tri aviona za gašenje požara tipa AT-802/802A. Podršku jedinici za gašenja požara iz vazduha obezbjeđuju dva helikoptera Direkcije Avio-helikopterska jedinica tipa ABell-412 i ABell-212 za izviđanje i lociranje požara, kao i za transport timova za gašenje požara. Napominjemo da su dva protivpožarna aviona oštećena u toku operacija gašenja požara (jedan avion AT-802A oštećen je u novembru 2020. godine, dok je drugi AT-802A pretrpio oštećenje u junu 2021. godine).

Dobrovoljna vatrogasna društava imaju ukupno oko 200 dobrovoljnih vatrogasaca i raspolažu sa dvadesetak vatrogasno-spasilačkih vozila. Direktor za zaštitu i spašavanje MUP-a kroz svoje aktivnosti permanentno podstiče trend formiranja novih dobrovoljnih vatrogasnih društava kroz različite vidove pomoći kao npr. obuke, doniranje opreme, uključivanje u terenske vježbe njihovih pripadnika i sl.

Sistem radio veza koji se upotrebljava u sistemu zaštite i spašavanja ne zadovoljava kriterijume za funkcionisanje operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje, te se kao jedan od prioriteta u narednom periodu nameće trajno rješavanje ovog pitanja. Uvažavajući značaj Jedinice za gašenje požara iz vazduha, ali i potrebu za radio vezom za cjelokupni sistem zaštite i spašavanja, neophodno je izvršiti uvezivanje radio sistema Tetra sa CoordCom sistemom Operativno-komunikacionog centra 112 (OKC 112) Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a, kao i sa Jedinicom za gašenje požara iz vazduha. U cilju trajnog rješavanja pitanja sistema radio veza koji se upotrebljava u sistemu zaštite i spašavanja, u prethodnom periodu je u saradnji sa Upravom policije realizovana aktivnost raspodjele potrebne količine radio stanica Direktoratu za zaštitu i spašavanje u okviru Tetra sistema. Takođe, radi adekvatnog funkcionisanja ovog sistema Direktoratu za zaštitu i spašavanje je dodijeljeno ime grupe, ime govorne grupe, kao i pozivni znakovi za svaku radio stanicu. Konačna realizacija ove aktivnosti uslovljena je stvaranjem neophodnih tehničkih uslova cjelokupnog sistema u skladu sa vazduhoplovnom regulativom. Zahtijevani standardi u ovom trenutku nijesu dostignuti.

4. REALIZOVANE AKTIVNOSTI I IZVRŠAVANJE ZAKONA I DRUGIH PROPISA

Najbitnije aktivnosti u 2021. godini bile su usmjerene na sprovođenje mjera zaštite i spašavanja, stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje, izradu planova zaštite i spašavanja na nacionalnom, opštinskom i preduzetnom nivou, realizaciju programa i projekata, jačanje međunarodne, bilateralne i regionalne saradnje, unapređenje saradnje sa nadležnim institucijama EU, NATO, UNDRR itd.

4.1 Stručno osposobljavanje i usavršavanje

Tokom 2021. godine, shodno **Planu osposobljavanja i usavršavanja subjekata zaštite i spašavanja za 2021. godinu**, izvršeno je 7 različitih oblika obuka po raznih hazardima (obučeno 98 pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje i ostalih subjekata zaštite i spašavanja), i to:

- ✚ **Kursevi Pružanje prve pomoći u vanbolničkim uslovima – osnovni nivo i Pružanje prve pomoći u vanbolničkim uslovima – napredni nivo** su planirani u cilju sticanja osnovnih i specijalističkih znanja i vještina potrebnih za efikasno zbrinjavanje povrijeđenih lica. Ove kurseve Direktorat za zaštitu i spašavanje uspješno realizovao od 2014. godine. U 2021. godini kurs je sproveden po Planu, pa je 18 pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje završilo osnovni kurs, a 10 pripadnika napredni kurs.
- ✚ Osnovna obuka na temu **Sistem zaštite i spašavanja** planirana je u cilju upoznavanja pripadnika operativnih jedinica sa odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju („Službeni list Crne Gore“, br. 13/07, 32/11, 54/16 i 146/21). Kroz jednodnevnu interaktivnu radionicu 19 pripadnika operativnih jedinica upoznali su se sa ciljevima sistema zaštite i spašavanja, nadležnostima Direktorata za zaštitu i spašavanje i službi zaštite i spašavanja, kao i ostalih operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje, obavezi stručnog osposobljavanja i usavršavanja, obavještanju i uzbunjivanju, pojmu vanrednog stanja, planovima zaštite i spašavanja, pravima i obavezama učesnika zaštite i spašavanja i itd. Poseban akcenat stavljen je na Izmjene i dopune Zakona o zaštiti i spašavanju u dijelu rukovođenja i koordiniranja u zaštiti i spašavanju, civilne zaštite, fonda sredstava za zaštitu i spašavanje itd.
- ✚ Radionica **Prevazilaženje profesionalnog stresa prilikom reagovanja u slučaju prirodnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća** je planirana u cilju doprinosa očuvanju mentalnog zdravlja ljudi koji su pogođeni nekom nesrećom. Takođe, cilj je bio i usvajanje određenih mehanizama koji mogu biti korisni u prevazilaženju profesionalnog stresa, ali i da se ukaže na značaj pružanja psiho-socijalne podrške profesionalnim spasiocima i volonterima. Kroz tematske sadržaje: krizni događaji, uobičajene reakcije i uloga (ne)profesionalaca; sindrom izgaranja i druge posljedice na mentalnom i fizičkom planu kod spasilaca; preporuke za prevazilaženje profesionalnog stresa i primjeri dobre prakse, pripadnici operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje su dobili priliku da razmijene iskustva i izgrade mehanizme odbrane od stresnih situacija kojima su svakodnevno izloženi. Ovu radionicu u 2021. godini uspješno je prošlo 18 pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje.
- ✚ Radionica **Smanjenje rizika od katastrofa (DRR)** planirana je u cilju sticanja novih i unapređenja postojećih znanja i vještina o smanjenju rizika od katastrofa, Sendai okviru za smanjenje rizika od katastrofa, Strategiji za smanjenje rizika od katastrofa sa Dinamičkim planom aktivnosti za sprovođenje Strategije za period 2018-2023. godine itd. Ovaj događaj je organizovan kao jednodnevna radionica za 9 predstavnika rukovodnog kadra iz službi zaštite i spašavanja i opštinskih timova za zaštitu i spašavanje opština Berane, Gusinje, Tivat, Petnjica, Ulcinj i Plav.
- ✚ **Drugi nivo obuke za traganje i spašavanje iz ruševina (SDE2)** sproveden je u okviru Programa bilateralne saradnje između Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Francuske za 2021. godinu. Direktorat za zaštitu i spašavanje MUP-a u saradnji sa francuskim kolegama iz Generalne Direkcije za

civilnu zaštitu i upravljanje krizama Republike Francuske (Direction Générale de la Sécurité Civile et de la Gestion des Crises – DGSCGC), organizovao je **drugi nivo obuke za traganje i spašavanje iz ruševina (SDE2)** za 15 pripadnika opštinskih službi za zaštitu i spašavanje iz Budve, Tivta, Ulcinja, Kotora, Herceg Novog i Berana, koji su 2019. godine završili **prvi nivo obuke za traganje i spašavanje iz ruševina (SDE1)**. Dvonedjeljna obuka realizovana je od 6. do 16. decembra 2021. godine na Policijskoj akademiji u Danilovgradu, a sproveli su je francuski eksperti. Kroz zahtjevnu teorijsku i praktičnu obuku naši vatrogasci-spasioci su uspješno savladali i dostigli ciljeve obuke koji se odnose na sticanje znanja i vještina o koordinaciji i rukovođenju u akcijama traganja i spašavanja iz ruševina po međunarodnim standardima, organizaciji i tehnikama spašavanja iz ruševina, opremi i spravama za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara u slučaju rušenja i ruševina i sl. Posljednjeg dana obuke održana je pokazna vježba na lokaciji Lazine u opštini Danilovgrad na kojoj su polaznici obuke testirali usvojene tehnike traganja i spašavanja iz ruševina.

- ✚ Radionica **Procedure Mehanizma Unije za civilnu zaštitu** je planirana u cilju unapređenja znanja članova Opštinskog tima za zaštitu i spašavanje i drugih subjekata zaštite i spašavanja u oblasti procedura Mehanizma Unije za civilnu zaštitu. Polaznici radionice imali su priliku da se upoznaju sa: ključnim konceptom Mehanizma Unije za civilnu zaštitu, upravljanjem katastrofama, ulogama i mandatima međunarodnih i regionalnih organizacija iz oblasti civilne zaštite i humanitarne pomoći, procedurama traženja i primanja međunarodne pomoći, modulima civilne zaštite i podrškom zemlje domaćina (HNS) itd. Ova obuka je 2021. godine organizovana za 9 predstavnika rukovodnog kadra iz službi zaštite i spašavanja i opštinskih timova za zaštitu i spašavanje opština Berane, Gusinje, Tivat, Petnjica, Ulcinj i Plav.

4.2 Planiranje u zaštiti i spašavanju

Osim dva nacionalna plana koja je izradio Direktor za zaštitu i spašavanje MUP-a, a Vlada Crne Gore donijela, izrađena su i donesena tri opštinska plana zaštite i spašavanja (Plan zaštite i spašavanja od požara opštine Budva, Plan zaštite i spašavanja od zemljotresa opštine Danilovgrad i Plan zaštite i spašavanja od klizišta i odrona opštine Herceg Novi), 72 preduzetna plana zaštite i spašavanja od požara i pet preduzetnih planova zaštite i spašavanja od poplava. Na sve ove planove Direktor za zaštitu i spašavanje MUP-a dao je saglasnost u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju.

4.3 Administrativni postupci

U oblasti **upravnog rješavanja**, na osnovu zahtjeva, donijeto je ukupno 2285 rješenja, dozvola, odobrenja, evidencija, saglasnosti i mišljenja, upućeno 792 zahtjeva prema nadležnim ministarstvima radi izdavanja odobrenja za tranzit kontrolisane robe sa kontrolne liste naoružanja i vojne opreme.

Doneseno je na osnovu,

pregledane tehničke dokumentacije:

- ✚ 450 protivpožarnih saglasnosti na revidovanu tehničku dokumentaciju,
- ✚ 48 mišljenja na nacrt urbanističko tehničkih uslova,

- ✚ 72 rješenja o odbijanju zahtjeva,
- ✚ 17 pozitivnih mišljenja na tehničku dokumentaciju s aspekta zaštite od požara, eksplozija i havarija za maloprodajne objekte za prodaju pirotehničkih sredstava (pirošopove),
- ✚ 5 mišljenja o lokaciji za postavljanje prenosnih skladišta eksplozivnih materija;

podnijetih zahtjeva za prevoz i tranzit naoružanja, vojne opreme:

- ✚ 264 rješenja za transport naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene,
- ✚ 146 saglasnosti za uvoz/izvoz naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene – Ministarstvu ekonomskog razvoja,
- ✚ 1 mišljenje za bezbjedan smještaj oružja i municije,
- ✚ 24 rješenja za transport oružja,
- ✚ 16 mišljenja Ministarstvu ekonomskog razvoja za uvoz/izvoz eksplozivnih materija,
- ✚ upućeno 264 zahtjeva Ministarstvu vanjskih poslova u cilju izdavanja odobrenja za tranzit kontrolisane robe sa kontrolne liste naoružanja i vojne opreme,
- ✚ upućeno 264 zahtjeva Ministarstvu odbrane u cilju izdavanja odobrenja za tranzit kontrolisane robe sa kontrolne liste naoružanja i vojne opreme,
- ✚ upućeno 264 zahtjeva Ministarstvu ekonomskog razvoja u cilju izdavanja odobrenja za tranzit kontrolisane robe sa kontrolne liste naoružanja i vojne opreme;

podnijetih zahtjeva za prevoz eksplozivnih materija i radioaktivnog materijala, zahtjeva za nabavku eksplozivnih materija, zahtjeva za promet i vršenje djelatnosti miniranja:

- ✚ 224 rješenja za transport eksplozivnih materija pri izvozu, tranzitu i uvozu,
- ✚ 760 rješenja za prevoz eksplozivnih materija u unutrašnjem transportu,
- ✚ 163 rješenja za nabavku eksplozivnih materija,
- ✚ 22 saglasnosti za prevoz radioaktivnog materijala i izvora jonizujućeg zračenja,
- ✚ 2 dozvole za stavljanje u promet eksplozivnih materija,
- ✚ 1 dozvola za fizička lica za vršenje poslova nadzemnog miniranja,
- ✚ 1 dozvola za proizvodnju eksplozivnih materija na mjestu upotrebe;

podnijetih zahtjeva za izvođenje javnih vatrometa i prevoz pirotehničkih sredstava:

- ✚ 36 rješenja za izvođenje javnog vatrometa,
- ✚ 28 rješenja za prevoz pirotehničkih sredstava.

Evidentirano je 5 privrednih društava za obavljanje poslova ispitivanja, servisiranja i održavanja protivpožarnih aparata.

4.4 Ostale aktivnosti iz osnovne nadležnosti

Poslove inspekcijskog nadzora u okviru nadležnosti Direktorata za zaštitu i spašavanje Ministarstva unutrašnjih poslova vrše inspektori Direkcije za inspekcijski nadzor u skladu sa zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor i posebnim zakonima i propisima u oblasti zaštite i spašavanja, prevoza opasnih materija, proizvodnje, prometa, nabavke, skladištenja i upotrebe eksplozivnih materija, skladištenja, držanja, prometa, rukovanja i upotrebe zapaljivih tečnosti i gasova i dr, a u skladu sa godišnjim planom i dinamikom rada.

Izvršeno je **270** inspekcijskih nadzora u 2021. godini.

Inspekcijski nadzori po subjektima nadzora:

- Proizvodni, skladišni i prodajni objekti eksplozivnih materija.....12

- Skladišta i objekti za promet zapaljivih tečnosti i gasova.....	96
- Kontrola prevoza opasnih materija.....	12
- Ustanove (obrazovne, zdravstvene i dr.).....	73
- Ugostiteljski objekti.....	32
- Otvoreni prostori (parkovi, dvorišta javnih ustanova i dr.).....	13
- Opštinski organi.....	4
- Ostali subjekti nadzora.....	28

Sačinjeno:

- Ukupno Zapisnika.....	270
- Broj zapisnika o izvršenom inspekcijskom pregledu	221
- Zaključaka o obustavljanju postupka protiv subjekta nadzora	195
- Službenih zabilješki	15
- Rješenja o naloženim mjerama	11
- Ostale upravne mjere i radnje.....	23

Osim navedenih aktivnosti inspektori su učestvovali na konferencijama, seminarima i sastancima, ostvarivali saradnju sa drugim organima, prije svega, sa Upravom policije, Parkom prirode „Orjen“, opštinskim službama zaštite i spašavanja, dobrovoljnim vatrogasnim društvima, lokalnim samoupravama, Upravom za inspekcijske poslove i Upravom carina i radili i druge poslove u okviru svojih nadležnosti.

Inspekcijski nadzori su se obavljali uz striktno poštovanje epidemioloških mjera.

Operativno-komunikacioni centar 112 (OKC 112) Direktorata za zaštitu i spašavanje tokom 2021. godine ukupno je primio 219.374 poziva, od čega: OKC 112 Podgorica – 61.067, OKC 112 Bijelo Polje – 59.130 i OKC 112 Bar – 42.860 poziva. Nije odgovoreno na 56.317 poziva. Ovdje treba naglasiti da se u neodgovorenim pozivima nalaze kratki pozivi od jednog zvona prema broju 112 na koji operateri nijesu mogli stići da se jave i određen broj poziva kada pozivaocu nije dostupna matična mreža.

Od ukupnog broja poziva broj slučajeva bio je 10.264, i to: u OKC 112 Podgorica – 3.836, OKC 112 Bijelo Polje – 2.631 i OKC 112 Bar – 3.797 slučajeva. Ovo su bili slučajevi gdje je bila potrebna određena intervencija nadležnih službi, i to: Uprave policije – 6.017, Zavoda za hitnu medicinsku pomoć – 3.044, službi zaštite i spašavanja – 1.049 i 154 iz nadležnosti Direktorata za zaštitu i spašavanje.

Statistički gledano po mjesecima u: januaru je primljeno 16.739 poziva, februaru 15.963, martu 18.982, aprilu 17.476, maju 17.301, junu 17.788, julu 23.650, avgustu 26.762, septembru 18.168, oktobru 16.514, novembru 14.731 i u decembru 15.300 poziva.

OKC 112 koordinirao je 46 akcija spašavanja (39 u planinama i 7 na moru), u kojima je spašeno 79 osoba (od kojih 21 crnogorski i 58 stranih državljana) pri čemu su stradale 4 osobe (2 crnogorskih i 2 stranih državljana).

Tokom požarne sezone, na osnovu zahtjeva službi zaštite i spašavanja, Direktorat za zaštitu i spašavanje je, preko OKC 112, 34 puta angažovao helikoptersku jedinicu Vojske Crne Gore sačinjenu od tri helikoptera i 54 puta vazduhoplove Direkcije-avio helikopterske jedinice MUP-a koji su izviđali teren i gasili požare u Podgorici, Žabljaku, Nikšiću, Pljevljima, Kotoru, Baru, Cetinju, Danilovgradu, Ulcinju i Petnjici. U istom periodu Direktorat za zaštitu i spašavanje je preko OKC 112 angažovao Direkciju-avio helikopterska jedinica MUP-a pet puta u akcijama spašavanja na planinama i jednom za transport teško povrijeđenog lica iz opšte bolnice Pljevlja u Klinički centar Crne Gore.

Direktorat za zaštitu i spašavanje – Operativno komunikacioni centar 112 (OKC112), potpisao je 20.05.2021. godine ugovor sa multinacionalnom tehnološkom kompanijom GOOGLE, koji će omogućiti automatsko satelitsko mobilno lociranje pozivaoca ka broju 112, sa android smart mobilnih uređaja, sa preciznošću pozicije od 2 do 50 metara u preko 90% poziva. Servis je u svijetu poznat kao AML (Advanced Mobile Location) servis. Od 10.07.2021. godine počele su da stižu satelitske lokacije pozivaoca ka broju 112 za Glavni grad Podgoricu i sada se sa GOOGLE-om i operatorima mobilne i fiksne telefonije u Crnoj Gori radi na otklanjanju grešaka u konfiguraciji i puštanju u rad satelitskog lociranja na cijeloj teritoriji Crne Gore. Navedeni servis će omogućiti i lociranje turista u romingu. Za punu produkciju AML servisa firma Ericsson NT koja je po ugovoru zadužena za održavanje sistema u OKC 112 je platila licence za godinu dana pune produkcije navedenog servisa.

U OKC 112 od 01.03.2021. godine pušten je u rad novi najsavremeniji e-CALL servis. Riječ je o servisu za automatsko lociranje vozila prilikom saobraćajnih nezgoda, koji osim lociranja vozila omogućava i komunikaciju sa povrijeđenim i zarobljenim osobama u autu. To je moguće, samo kada je riječ o vozilima proizvedenim 2018. godine i na dalje. Ovaj servis automatski osim lociranja mjesta udesa daje i podatke o broju putnika u vozilu, smjeru kretanja vozila, vremenu udesa, broju šasije, vrsti goriva i kategoriji vozila. Svi ovi podaci i glasovna komunikacija dolaze na broj 112 u OKC 112.

Navedena dva servisa predstavljaju najsavremenije servise koji se u svijetu koriste radi efikasnijeg sprovođenja akcija spašavanja i smanjenja vremena pružanja pomoći povrijeđenim licima.

OKC112 je uspješno realizovao sve aktivnosti u okviru NATO SPS Pilot projekta civilne napredne regionalne koordinacije u hitnim situacijama – ARCECP G4968 i u saradnji sa ostalim partnerskim zemljama kreirao NICS sistem, napredni sistem za koordiniranje i upravljanje u svim vanrednim situacijama.

U periodu od 4. do 7. oktobra 2021. godine u Banjaluci (Bosna i Hercegovina) održani su sastanci eksperatskih timova i Upravnog odbora predstavnika svih zemalja članica Regionalnog savjetodavnog komiteta za traganje i spašavanje u civilnom vazduhoplovstvu (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Slovenija, Bugarska, Sjeverna Makedonija, Srbija, Hrvatska). Crnu Goru su predstavljali predstavnici Agencije za civilno vazduhoplovstvo i Direktorata za zaštitu i spašavanje (OKC 112), jer OKC 112 obavlja i funkciju centra za traganje i spašavanje u navedenoj oblasti. Preuzete su obaveze da se izradi draft verzija bilateralnog operativnog sporazuma za traganje i spašavanje u civilnom vazduhoplovstvu, model operativnog plana između država i lista minimalne opreme koje posjeduju jedinice traganja i spašavanja.

Izvršena je softverska nadogradnja CoordCom sistema u OKC-u 112 (22.10.2021. godine), čime su sve softverske komponente CoordCom sistema i ResQmap GIS podsistema podignute su na verziju 20.09. CU7 (*Cumulative Update 7*).

Tokom 2021. godine, realizovane su i sljedeće veoma značajne aktivnosti:

- ✚ Obilježen je 11. februar, Dan jedinstvenog evropskog broja za hitne situacije „112”.
- ✚ Obilježen je 1. mart – Dan zaštite i spašavanja u Crnoj Gori i Međunarodni dan civilne zaštite. Ovom prilikom dodijeljene su nagrade i priznanja učesnicima zaštite i spašavanja za doprinos u razvoju sistema zaštite i spašavanja u prethodnoj godini.
- ✚ Obilježen je 13. oktobar – Međunarodni dan smanjenja rizika od katastrofa na način što je Direktorat za zaštitu i spašavanje MUP-a 13. i 14. oktobra 2021. godine organizovao predavanja djeci u osnovnim i srednjim školama u: Podgorici, Danilovgradu, Nikšiću, Baru,

- Žabljaku, Pljevljima, Beranama, Andrijevići, Rožajama, Mojkovcu, Bijelom Polju i Tivtu. Djeca su od službenika Direktorata za zaštitu i spašavanje imala priliku da čuju nešto više o smanjenju rizika od katastrofa, sa posebnim osvrtom na poplave, požare i zemljotrese, te kako prevencijom mogu i sami uticati na smanjenje rizika od katastrofa. Ovim povodom učenici petog razreda OŠ "Sutjeska" posjetili su Operativno-komunikacioni centar 112.
- ✚ Realizujući aktivnosti iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije za smanjenje rizika od katastrofa 2018-2023, za 2021. godinu izvršena je edukacija nastavnog osoblja osnovnih i srednjih škola u Beranama (2 seminara), Podgorici (2 seminara), Nikšiću (2 seminara) i Ulcinju (jedan seminar) za sprovođenje međupredmetne oblasti *Obrazovanje u oblasti smanjenja rizika od katastrofa*. Edukacija je sprovedena u saradnji sa Zavodom za školstvo, a prisustvovalo je ukupno 170 nastavnika i direktora škola.
 - ✚ Sprovedeno je više kampanja u organizaciji i realizaciji područnih jedinica za zaštitu i spašavanje sa ciljem podizanja svijesti građana o opasnostima od požara, poplava, zemljotresa i drugih nepogoda.
 - ✚ Direktorat za zaštitu i spašavanje je u toku 2021. godine, u skladu sa odredbama Pravilnika o programu i načinu polaganja drugog stručnog ispita za rad u državnim organima („Službeni list CG“, broj 18/15), organizovao polaganje drugog stručnog ispita za rad u državnim organima u oblasti zaštite i spašavanja. Tokom 2021. godine organizovana su tri ispitna roka za polaganje drugog stručnog ispita za rad u državnim organima u oblasti zaštite i spašavanja. Na koja su se prijavila 122 kandidata. Ispit je položilo 112 kandidata od kojih sa V, VI i VII stepenom školske sprema 25, a sa III i IV stepenom školske sprema 87 kandidata.
 - ✚ Shodno Zakonu o prevozu opasnih materija („Službeni list Crne Gore“, br. 33/14 i 13/18), od strane komisije koju čine predstavnici Direktorata za zaštitu i spašavanje, Ministarstva kapitalnih investicija i Centra za stručno obrazovanje, izvršena je provjera znanja kandidata koji obavljaju poslove prevoza opasnih materija i kandidata koji vrše utovar i istovar opasnih materija, pri čemu:
 - ◆ Za obavljanje poslova prevoza opasnih materija (vozači) ispit su položila 52 kandidata;
 - ◆ Za obavljanje poslova utovara i istovara opasnih materija ispit je položilo 270 kandidata; i
 - ◆ Izdata su 3 rješenja o verifikaciji ADR sertifikata za savjetnika za bezbjednost.
 - ✚ Ministar unutrašnjih poslova je Rješenjem 01 broj: 050/18-76846/1 od 26.10.2018. godine, obrazovao Komisiju za pripremu javnog konkursa za raspodjelu sredstava fonda sredstava za zaštitu i spašavanje i vrednovanje projekata za zaštitu i spašavanje. Na sastanku, koji je održan 25. novembra 2021. godine, Komisija je vrednovala predloge projekata koji su dostavljeni za finansiranje na osnovu javnog konkursa i utvrdila predlog za raspodjelu sredstava fonda sredstava za zaštitu i spašavanje za 2021. godinu. Na javni konkurs za raspodjelu 50.000 eura podnešena su 34 predloga projekata od kojih je Komisija izabrala 8, kojima je raspodijeljeno 48.235,00 eura. Komisija je Rang listu i Predlog za raspodjelu sredstava fonda sredstava za zaštitu i spašavanje dostavila ministru unutrašnjih poslova, koji je donio Odluku o raspodjeli tih sredstava. Ugovor o načinu isplate i korišćenju sredstava, izvještavanju i nadzoru nad realizacijom projekta potpisan je sa dobitnicima sredstava Fonda sredstava za zaštitu i spašavanje, 24. decembra 2021. godine. Korisnici sredstava za 2021. godinu su: Glavni grad Podgorica sa projektom „Jačanje kapaciteta i tehničke opremljenosti Službe zaštite i spašavanja Glavnog grada“ (8.430 eura); NVO „Društvo mladih ekologa Nikšić“ sa projektom „Bolja pripremljenost

za reagovanje na šumske požare i vremenske hazarde“ (9.905 eura); DOO F-ing sa projektom „Nabavka mobilnog modula za gašenje šumskih požara za Službu zaštite i spašavanja Prijestonice Cetinje“ (9.900 eura); NVU Izviđački odred „Vrsuta“ sa projektom „Osnaži me znanjem za budućnost“ (1.850 eura); NVO Udruženje multiple skleroze Crne Gore sa projektom „Nismo sami“ (4.970 eura); NVO Alfa Centar sa projektom „Siguran korak – unapređenje bezbjednosti djece i zaposlenih i smanjenja rizika u slučaju požara u predškolskim ustanovama“ (5.000 eura); NVO Identitet sa projektom „Bezbjednost na prvom mjestu“ (5.000 eura) i NVO Centar za bezbjednosna, sociološka i kriminološka istraživanja Crne Gore „Defendologija“ sa projektom „Izrada DRAFTA-a Lokalne strategije za smanjenje rizika od katastrofa za opštinu Nikšić“ (3.180 eura).

- ✚ Pratila se realizacija projekata koji su se finansirali iz sredstava Fonda sredstava za zaštitu i spašavanje za 2020. godinu, i to: „Spremni da reagujemo na požar“, koji je realizovala NVO „Župa u srcu“ Nikšić, „Misli preventivno – djeluj spremno“, koji je realizovala NVO „Legalis“ Pljevlja, „Unapređenje sistema upravljanje vanrednim situacijama u opštini Kolašin“, koji je realizovala opština Kolašin – Služba zaštite i spašavanja, „Unaprijeđenje tehničkih kapaciteta Službe zaštite i spašavanja Gusinje“, koji je realizovala opština Gusinje – Služba zaštite i spašavanja i „Povećanje operativne sposobnosti službe zaštite i spašavanja za reagovanje u slučaju zemljotresa – spašavanje iz ruševina, gašenja šumskih požara, spašavanja prilikom poplava i sličnih spasilačkih intervencija“, koji je realizovala opština Bar - Služba zaštite i spašavanja. Svih pet projekata je uspješno realizovano pri čemu je dat veliki doprinos na povećanju operativne spremnosti službi zaštite i spašavanja Kolašin, Gusinje, Plav i Pljevlja, kao i dobrovoljnog vatrogasnog društva Župa – Nikšić kako kroz nabavku opreme tako i edukaciju vatrogasaca - spasilaca i stanovništva.
- ✚ U okviru saradnje sa Ekonomskom komisijom Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE) učesvovalo se na dvije radionice na temu industrijske bezbjednosti i implementacije Konvencije o prekograničnim efektima industrijskih nesreća. Imenovan je nadležni organ MUP – Direktorat za zaštitu i spašavanje za kontakt tačku za IAN Sistem – Sistem za obavještanje u slučaju industrijskih nesreća.

4.5 Sprovođenje mjera zaštite i spašavanja

Kontinuirano je praćeno stanje zaštite i spašavanja na područjima opština u Crnoj Gori sa stanovišta ugroženosti od elementarnih nepogoda, sa nivoa Direktorata i u skladu sa teritorijalnim nadležnostima područnih jedinica za zaštitu i spašavanje. Konstantno se saradivalo sa opštinskim službama zaštite i spašavanja. U 2021. godini, naglasak je dat na zajedničke aktivnosti u sklopu mjera i aktivnosti opštinskih timova za zaštitu i spašavanje, kroz praćenje, organizovanje i preduzimanje mjera i aktivnosti na planu sprečavanja i širenja korona virusa i zaštite stanovništva i analize stanja, kao i na preventivne aktivnosti i praćenje stanja iz oblasti zaštite i spašavanja od požara i zaštite i spašavanja od poplava.

4.5.1 Zaštita i spašavanje od požara

Pripremajući se za period pojačane požarne opasnosti u 2021. godini, Direktorat za zaštitu i spašavanje je u saradnji sa ostalim subjektima sistema zaštite i spašavanja, kao i prethodnih godina, realizovao niz preventivnih aktivnosti, kako bi što spremnije dočekali požarnu sezonu.

U tom pogledu, vršeni su inspeksijski nadzori, upućivani dopisi kojima je subjektima sistema zaštite i spašavanja ukazano na obaveze sprovođenja zakona iz ove oblasti, održavani su sastanci, realizovani programi i projekti. Inspektori za zaštitu i spašavanje u kontinuitetu su vršili nadzor nad sprovođenjem Zakona o zaštiti i spašavanju, a naročito u periodu pripreme za nastupajuću požarnu sezonu 2021. godine. Njihove aktivnosti se najviše odnose na kontrolu i nadzor javnih preduzeća koja gazduju parkovima i zelenim površinama u svim opštinama u Crnoj Gori, kao i privrednim društvima koja gazduju šumama u Crnoj Gori (Uprava za šume, JP Nacionalni parkovi itd.). Shodno odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju i Nacionalnom planu zaštite i spašavanja od požara definisan je način koordiniranja i rukovođenja ministarstava, organa državne uprave, jedinica lokalne samouprave i privrednih društava na sprovođenju mjera i aktivnosti zaštite i spašavanja od požara na otvorenom prostoru. Na taj način preciziran je način saradnje među institucijama nadležnim za djelovanje u slučaju nastanka požara na otvorenom prostoru.

Jedna od ključnih preventivnih aktivnosti u prethodnom periodu bila je izrada i donošenje Nacionalnog plana za zaštitu i spašavanje od požara, na osnovu kojeg se permanentno podsjećaju lokalne samouprave koje nijesu izradile svoje planove da to učine u najkraćem roku, a opštine koje su ih donijele vrše njihovo redovno ažuriranje. Posebno se insistira na izradi planova zaštite i spašavanja od požara kod privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika jer broj izrađenih planova još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je 17. maja 2021. godine, organizovalo sastanak sa komandirima opštinskih službi zaštite i spašavanja i drugim predstavnicima državnih institucija koje su uključene u odgovor na požare većeg obima. Na sastanku su sve opštinske službe predstavile raspoloživa sredstva i potencirali mjere koje će sprovesti u cilju što bolje pripremljenosti za požarnu sezonu. Konstatovano je da su postojeći materijalno-tehnički resursi spremni za odgovor na požare, ali su evidentirani i problemi, prije svega, u nedostatku lične i kolektivne opreme, kao i u malom broju izvršilaca u pojedinim službama zaštite i spašavanja.

Na sastanku su učestvovali i predstavnici Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Uprave za šume, JP Nacionalnih parkova Crne Gore, Uprave policije i Vojske Crne Gore gdje su predstavljeni kapaciteti i resursi navedenih subjekata i definisan je način njihovog angažovanja u slučaju požara većeg obima.

Takođe, na sastanku sa predstavnicima Uprave policije i Vojske Crne Gore dogovorene su aktivnosti koje se ogledaju prije svega u aktivnostima pripadnika Uprave policije u smislu pojačanog patroliranja na prostorima sa povećanim požarnim rizikom i većeg angažovanja u cilju pronalaska ili eventualnog procesuiranja lica koja izazivaju požare, dok su sa predstavnicima Vojske Crne Gore definisane procedure angažovanja njihovih ljudskih i materijalnih resursa.

Konstatovano je da Vojska Crne Gore ima oko 200 pripadnika koji se po potrebi mogu uključiti u gašenje požara od kojih je 50 operativno u svakom trenutku, ali im nedostaje lična zaštitna oprema za ove aktivnosti. Istaknuto je da je Vojska Crne Gore, shodno svojim redovnim planovima, ušla u uređenje protivpožarnih puteva i izgradnju protivpožarnih pojaseva oko svojih objekata. Takođe, Vojska Crne Gore na raspolaganju ima 3 helikoptera tipa BELL 412 EPI, opremljena za gašenje požara iz vazduha, koja se mogu koristiti za gašenje požara iz vazduha.

Direktorat za zaštitu i spašavanje MUP-a organizovao je kampanju podizanja svijesti građana o prevenciji i zaštiti od požara, u svim opštinama u Crnoj Gori. U tu svrhu u saradnji sa službama zaštite i spašavanja organizovani su info dani i građanima su dijeljeni flajeri “Šumski požari – Bezbjednosna uputstva”. U okviru info dana razgovaralo se sa građanima o značaju zaštite šuma od požara, kao i preventivnim mjerama koje treba svaki građanin da sprovodi kako bi sačuvali šumsko bogatstvo, a time i životnu sredinu.

U okviru projekta „3 WATCH OUT – Trilateralni model civilne zaštite: Putevi, instrumenti i izazovi za našu bezbjednost“, koji finansira Evropska unija u okviru IPA INTERREG Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija – Italija, 1. juna 2021. godine u mjestu Lužnica u podgoričkoj opštini, održana je nacionalna terenska vježba na kojoj su učestvovali predstavnici Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a, službi zaštite i spašavanja iz Podgorice, Danilovgrada i Cetinja i Crvenog krsta Crne Gore. Na vježbi se shodno realističnom scenariju uvježbavala međuopštinska saradnja i koordinacija aktivnosti od strane Direktorata za zaštitu i spašavanje, kao i testirali kapaciteti na nacionalnom nivou u slučaju reagovanja na požare većih razmjera, pri čemu se koristio i NICS sistem⁴. Ova vježba predstavljala je nastavak simulacione regionalne vježbe koja se realizovala 31. maja 2021. godine, kada su se provjeravale već uspostavljene procedure pružanja međunarodne pomoći u slučaju šumskih požara, sa predstavnicima nadležnih službi iz Italije i Albanije.

Dakle, pripremajući se za ovu požarnu sezonu, preduzeto je niz preventivnih mjera i radnji, koje bi trebalo da rezultiraju boljim i kvalitetnijim odgovorom svih subjekata u sistemu kada je u pitanju zaštita i spašavanje od požara.

Važno je istaći da su pripremajući se za požarnu sezonu, sve opštine sa povećanim požarnim rizikom imale obavezu održavanja sastanaka opštinskih timova za zaštitu i spašavanje radi preciznog definisanja svih obaveza subjekata sistema zaštite i spašavanja na lokalnom nivou, kao i procedura njihovog angažovanja.

U slučajevima kada su požari prevazilazili kapacitete opštinskih službi zaštite i spašavanja angažovana je Avio-helikopterska jedinica MUP-a.

Ova jedinica, tokom 2021. godine, gasila je požare na sljedećim lokacijama: Kobilji Do, Prentin Do, rejon Pustog Morakova, Nudo, Pusti Lisac, Njeguši, Ubli Čevski, Trnovo, Jasenovo Polje, Njogoš, Granice, Golija, Kuside, Međed, Bunetina, Lever Tara, Ljute strane, Mrkojevići, Dobre vode, Gorica i Stari aerodrom.

Protivpožarna avijacija Avio-helikopterske jedinice, u periodu od 1. januara do 31. decembra 2021. godine ostvarila je ukupno 160:40 časova letenja ili 500 letova (trenaža – 44:30 čas ili 190 let; gašenje požara – 120:10 časova ili 344 letova). U 344 leta odbačeno je oko 1.032.000 litara vode. Ukupan nalet helikoptera u 2021. godini je 94 h 05 min, a ukupan broj letova 199.

Tip vazduhoplova	Nalet (h)	Broj letova
Protivpožarni avion AT 802, s/n 0711, registarska oznaka 4O-EAD	156:40	500
Protivpožarni avion AT 802A s/n 0611, registarska oznaka 4O-EAC	08:00	34

⁴ Više o NICS sistemu i projektu 3 WATCH OUT u Potpoglavlju 5.5. Programi i projekti.

Helikopter AB 412 s/n 5712, registarska oznaka 40-HCC	129:42	152
Helikopter AB 412 s/n 25908, registarska oznaka 40-HEK	26:30	47

Tabela 1: Nalet i broj letova vazduhoplova Avio-helikoterske jedinice u 2021. godini

Organizacija za održavanje vazduhoplova ME.145.0004 i organizacija za obezbjeđivanje kontinuirane plovidbenosti ME.MG.0004 Avio-helikopterske jedinice je u kontinuitetu obezbjeđivala ispravnost i kontinuiranu plovidbenost vazduhoplova, kao i izradu priručnika i reviziju priručnika koji su u upotrebi u Avio-helikopterskoj jedinici, koji odobrava Agencija za civilno vazduhoplovstvo.

U toku 2021. godine, 22.06.2021. godine došlo je do oštećenja lijevog krila aviona AT 802A, reg. oznake 40-EAC. Razlog oštećenja je kontakt aviona sa preprekom na zemlji, tokom gašenja požara.

Tokom požarne sezone, na osnovu Uredbe o sadržini Plana mjera za obezbjeđenje integriteta javnih elektronskih komunikacionih mreža i korišćenje elektronskih komunikacionih usluga u vanrednim situacijama, svi TV operatori i operatori mobilne telefonije na teritoriji Crne Gore su poslali poruku upozorenja korisnicima njihovih usluga da se ne pali vatra na otvorenom prostoru i ne koriste pirotehnička sredstva, kao i poruku o 112 MNE aplikaciji za pomoć građanima u hitnim situacijama sa linkom za njeno skidanje na Google Play Store-u.

4.5.2 Uništavanje neeksplozivnih ubojnih sredstava

Tokom 2021. godine, službenici Odsjeka za neeksplozivna ubojna sredstva (NUS) realizovali su 237 aktivnosti na zaštiti od neeksplozivnih ubojnih sredstava (NUS) i tom prilikom prikupljeno je oko 15 tona NUS-a, koje će biti uništene u narednom periodu (februar-jun 2022. godine)⁵. Pored redovnih aktivnosti, realizovano je i 46 akcija transporta NUS-a i eksplozivnih sredstava koja su predmet krivičnih djela, za potrebe Forenzičkog centra i Tužilaštva, a radi vještačenja.

Pružana je i asistencija Specijalnom policijskom odjeljenju i Kriminalističkoj policiji koja se ogledala u pretrazi terena sa metal detektorima. Izvršen je kontradiverzioni pregled podmorja sa detektorima za podvodno pretraživanje. Takođe, izvršeno je i uništavanje municije koja nije bezbjedna za transport, i to uništavanje 14 komada neeksplozivnih ubojnih sredstava. Transport i uništavanje 22 tone NUS-a izvršeno je u kompaniji Poliox kroz projekat koji se realizuje sa Međunarodnim fondom povjerenja (ITF) i Vladom SAD-a.

Pored prikupljanja NUS-a sa kopna vršene su i akcije prikupljanja NUS-a ispod vodenih površina (12 aktivnosti). Vršile su se i aktivnosti na realizaciji projekta uz podršku Vlade SAD-a, kao donatora i Međunarodnog fonda povjerenja (ITF) kao realizatora projekta. Projekat sa ITF-om je nastavljen i opredijeljena su dodatna sredstva iz kojih će biti finansirano uništavanje pronađenog NUS-a, adaptacija magacina Rogame i opremanje Odsjeka za NUS.

Realizovano je pregledanje podmorja prilikom radova na deminiranju trase za postavljanje optičkog kablova između Crne Gore i Italije, a za potrebe kompanije Terna.

⁵ Pregled angažovanja Odsjeka za NUS u periodu od 01.01. do 31.12. 2021 godine dat je u Prilogu broj 4.

5. MEĐUNARODNA SARADNJA

U okviru međunarodne saradnje u 2021. godini realizovan je veliki broj aktivnosti na ovom polju, kao i na ispunjavanju obaveza u okviru pregovaračkih poglavlja za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji. Ove aktivnosti odnosile su se, prije svega, na učešće u radu radnih grupa za pregovaračka poglavlja, pripremu sporazuma o bilateralnoj saradnji, izradu izvještaja o napretku i drugih dokumenta, učešće na raznim seminarima, konferencijama, kursevima, obukama, štabnim i terenskim vježbama, realizaciju velikog broja programa i projekata koji su podržani od strane EU, NATO-a i drugih međunarodnih organizacija itd.

5.1 Proces pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji

Po pitanju evropskih integracija službenici Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a učestvovali se u radu radnih grupa za Pregovaračka poglavlja 1 – Sloboda kretanja robe, 27 – Životna sredina i klimatske promjene, 30 – Vanjski odnosi i 31 – Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika, kao i određivala relevantnost CELEX-a. Izrađen je Prilog iz nadležnosti Direktorata za zaštitu i spašavanje za izradu I priloga Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za 2021. godinu (period od 1. januara do 31. decembra 2020. godine), kao i Prilog za izradu II Priloga izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za 2021. Učestvovalo se i u izradi nacrtu Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji – PPCG za period 2022-2023. godina.

5.2 Saradnja sa NATO-om

Tokom 2021. godine, učestvovalo se u radu interresornih grupa u vezi sa implementacijom NATO Ciljeva sposobnosti, kao i u radnoj grupi za izradu NATO mjera za odgovor na krize. Takođe, učestvovalo se u radu Interresorne komisije za NATO, kao i u radu grupe za organizaciju NATO štabne vježbe „Upravljanje u kriznim situacijama – CMX”.

Crnogorski **tim za traganje i spašavanje iz ruševina** učestvovao je na NATO EADRCC međunarodnoj terenskoj vježbi „SJEVERNA MAKEDONIJA 2021“, koja se održala u Ohridu i okolini, u periodu od 19. do 24. septembra 2021. godine. Tim Crne Gore sačinjavali su predstavnici Direktorata za zaštitu i spašavanje Ministarstva unutrašnjih poslova (menadžment tima) i službi za zaštitu i spašavanje Glavnog grada, Prijestonice Cetinje i opština Nikšić, Budva, Bar i Ulcinj. Takođe, NICS projekti tim Crne Gore je učestvovao na vježbi kao podrška NICS sistemu. Ovaj tim je pored navedene podrške učestvovao i kao Dron tim Crne Gore. Primarni cilj NATO terenske vježbe „SJEVERNA MAKEDONIJA 2021“ je upotreba i predstavljanje novog sofisticiranog NICS sistema – web-bazirani sistem – internet sistem za koordiniranje, rukovođenje, kontrolu i razmjenu informacija u slučaju svih vrsta nesreća, koji se razvija u okviru *Pilot projekta civilne napredne regionalne koordinacije u hitnim situacijama (ARCECP)* i predstavlja projekat u okviru NATO SPS programa „Naukom za mir i bezbjednost”. Osim navedenih timova, Crna Gora je na vježbi imala predstavnike u ocjenjivačkom dijelu vježbe, kao i posmatrače u okviru VIP programa vježbe. Vježbu je organizovao Centar za upravljanje krizama Republike Sjeverne Makedonije i Evroatlantski centar za koordinaciju odgovora na katastrofe (EADRCC) i na njoj su se uvježbavale i testirale procedure pružanja podrške nacionalnim institucijama u cilju podizanja otpornosti na katastrofe kroz unapređenje planiranja, prevencije, spremnosti i odgovora na katastrofe.

Navedeni NATO SPS projekat predstavlja petogodišnju saradnju NATO Alijanse, Tehnološkog instituta Masačusets (MIT) iz Bostona, Državne bezbjednosti SAD (DHS), Agencije za odbranu SAD (DARPA) i partnerskih zemalja u projektu: Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije i Hrvatske.

Slike broj 1 i 2: NATO EADRCC međunarodne terenske vježbe „SJEVERNA MAKEDONIJA 2021“

U planskom procesu oko organizacije NATO EADRCC međunarodne terenske vježbe „SJEVERNA MAKEDONIJA 2021“, predstavnici Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a učestvovali su na dvije konferencije, Glavnoj planskoj konferenciji koja se održala u periodu od 18. do 20. februara 2020. godine u Briselu i Finalnoj planskoj konferenciji, koja je sprovedena u periodu od 14. do 16. juna 2021. godine u Ohridu.

5.3 Sporazumi

U proceduri je priprema za zaključivanje Sporazuma između Vlade Rumunije i Vlade Crne Gore o saradnji u oblasti prevencije, ograničenja i ublažavanja posljedica katastrofa.

Navedeni bilateralni sporazum predviđa da države, u skladu sa svojim mogućnostima, uzajamno pomažu jedna drugoj u izgradnji kapaciteta za prevenciju, pripremljenost i odgovor na različite vrste hazarda, kao i u slučajevima nepogoda.

5.4 Mehanizam Unije za civilnu zaštitu

U okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu realizovano je ukupno 39 aktivnosti, i to: jedan kurs, dvije radionice, jedna simulaciona virtuelna vježba, jedan sastanak generalnih direktora za civilnu zaštitu, četiri sastanka Komiteta za civilnu zaštitu, jedan sastanak Nacionalnih trening koordinatora i 16 sastanaka radnih grupa u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu. Učestvovalo se i na Godišnjem sastanku u vezi sa naučenim lekcijama Mehanizma Unije za civilnu zaštitu, informativnom sastanku i razmjeni mišljenja u vezi sa novim regionalnim IPA III programom na Zapadnom Balkanu i u Turskoj, proslavi 10 godina od organizovanja EU MODEX vježbi, EUCP THINK TANK interakciji sa 13 profesionalaca civilne zaštite, na kojoj se diskutovalo o budućnosti Mehanizma Unije za civilnu zaštitu i novim pristupima i tehnologijama za sistem civilne zaštite na kojoj su prisustvovali predstavnici iz DG ECHO-a, država učesnica Mehanizma Unije za civilnu zaštitu, UN-a, istraživačkih instituta i

kompanija, sastanku u vezi sa novim izmjenama i dopunama Odluke br. 1313/2013 o uspostavljanju Mehanizma Unije za civilnu zaštitu, informativnom danu na temu „Godišnji program rada 2021 u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu“, koji je imao za cilj upoznavanje potencijalnih aplikacija sa mogućnostima poziva za projekte u okviru Mehanizma – Prevencija i Pripremljenost i Mreža znanja, neformalnoj diskusiji o budućem razvoju rescEU instrumenta, sastanku u vezi sa glavnim nalazima evaluacije projekata Prevencije i Pripravnosti („Track 1“ i „Track 2“ poziva u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu), sastanku o naučenim lekcijama iz poplava koje su pogodile Evropu 2021. godine i danu Mreže znanja Mehanizma Unije za civilnu zaštitu. Takođe, učestvovalo se i na radionici u okviru slovenačkog predsjedavanja Savjetu EU na temu „Ciljevi otpornosti na katastrofe“, 7. i 8. jula 2021. godine i na radionici radne grupe Unije za Mediteran na temu buduće saradnje, sastanaka i saradnje u oblasti civilne zaštite. Većina ovih aktivnosti održana je onlajn posredstvom webex aplikacija.

5.5 Programi i projekti

5.5.1 NATO SPS Pilot projekat civilne napredne regionalne koordinacije u hitnim situacijama – ARCECP G4968

Direktorat za zaštitu i spašavanje – Operativno-komunikacioni centar 112 uspješno je završio petogodišnji Pilot projekat civilne napredne regionalne koordinacije u hitnim situacijama – ARCECP G4968 u okviru NATO SPS naučnog programa „Naukom za mir i bezbjednost“. Glavni cilj ovog projekta je unapređenje sistema zaštite i spašavanja jačanjem lokalnog, nacionalnog i međunarodnog odgovora na krizne situacije razvijanjem i implementacijom NICS Sistema – novog naprednog sistema zadnje generacije za upravljanje i koordiniranje u kriznim/vanrednim situacijama. Ovim projektom NICS sistem je razvijen i implementiran u svim partnerskim zemljama, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Sjevernoj Makedoniji, Bosni i Hercegovini i SAD-u. NICS sistem kao zajednička intelektualna svojina će biti dostupan svim zemljama koje žele da ga koriste i na taj način ojačaju svoj odgovor na vanredne/krizne situacije. Ovim sistemom se uvezuju sve jedinice prvog odgovora i ostale relevantne institucije u sistemu zaštite i spašavanja u jedinstven sistem za komunikaciju, koordinaciju i razmjenu podataka, a prije svega, omogućava bolju logistiku na terenu, tj. mogućnost da spasioci, mimo komunikacije, raspolažu sa svim neophodnim informacijama za aktuelnu nesreću/zbivanje.

Kroz saradnju ostvarenu ovim SPS programom između projektnih zemalja i MIT univerziteta, kreirali smo potpuno nezavisnu i stabilnu verziju NICS sistema (NICS6 verziju) koja je postala posebna grana tj. platforma ovog softvera u potpunosti prilagođenog specifičnim potrebama sistema zaštite i spašavanja navedenih partnerskih zemalja.

NICS sistem svim korisnicima, kako donosiocima odluka, tako i operativcima na terenu, donosi brojne olakšice i omogućava bolju organizaciju, planiranje i sprovođenje akcija. Dijeljenjem operativnih podataka u realnom vremenu, radnih mapa, lokacija svih učesnika, georeferenciranih slika, lajv strim materijala (uživo prenos sa dronova, IP izvora, kamera, termovizija, IR i sl.), generisanjem izvještaja sa terena i potrebne dokumentacije, te korišćenjem svih resursa dostupnih donosiocima odluka, NICS sistem značajno može unaprijediti sistem zaštite i spašavanja Crne Gore.

Nabavljena oprema i njena primjena:

- ✚ Nabavkom 2 drona, vazdušnog Matrice 300 i podvodnog ROV, kao i omogućenim obukama i licenciranjem kadra Direktorata za zaštitu i spašavanje, te povezivanjem

opreme sa NICS sistemom, NATO SPS kancelarija je značajno unaprijedila sistem traganja i spašavanja (SAR) Crne Gore i smanjila ogromne troškove na godišnjem nivou za angažovanje ronilaca, Avio-helikopterske jedinice i ljudstva u pretragama terena. Obezbijeđena je obuka i licenciranje kadra Direktorata za zaštitu i spašavanje za navedene dronove i SAR akcije.

Slika broj 3: Dron Matrice 300

Slika broj 4: Podvodni dron ROV

- ✚ Nabavljeno je kargo vozilo Fiat doblo, za podršku aktivnosti NICS sistema i profesionalnog dron tima Direktorata za zaštitu i spašavanje.
- ✚ Opemljene su prostorije Operativnog štaba za zaštitu i spašavanje čime je NATO SPS kancelarija omogućila modernizaciju ovog štaba za kvalitetniji odgovor na vanredne situacije i mogućnost korišćenja NICS sistema. Prostorija je adaptirana i tehnički opremljena.

Slika broj 5: Opremljeni Operativni štab za zaštitu i spašavanje Crne Gore

Slika broj 6: NICS sistem OKC 112

- ✚ Nabavljeni su serveri za NICS sistem kao i redundantni serveri koji će se nalaziti na „disaster recovery“ lokaciji u Bijelom Polju. Ovim modelom organizacije se sistem NICS podiže na mjesto najorganizovanijih sistema za neprekidno korišćenje koji podržava sve funkcije u slučaju ispada i nefunkcionalnosti primarne lokacije i NICS sistema. Pored servera nabavljena je oprema za mrežnu bezbjednost s obzirom da se radi o internet sistemu.
- ✚ Nabavljena je terenska profesionalna oprema za rad u svim otežanim uslovima, kao i tehnička oprema za obuke NICS sistema.

Kroz ovaj projekat Direktorat za zaštitu i spašavanje je u potpunosti opremljen tehničkom opremom za NICS sistem i njegovu primjenu na terenu. Tehnička terenska oprema je nabavljena za Operativni štab za zaštitu i spašavanje i Direktorat za zaštitu i spašavanje.

- ✚ Nabavljene su uniforme za Direktorat za zaštitu i spašavanje.
- ✚ Prikupljene su i inportovane u NICS sistem brojne digitalne mape i operativni podaci.
- ✚ Projektni tim je izradio NICS SOP za međunarodnu saradnju sa prekograničnim efektom i Koncept operacija za ovaj sistem. Izrađena je i SOP za nacionalni nivo, čime je upotreba NICS sistema u Crnoj Gori zaokružena.
- ✚ Uspješno je završen istraživački rad u projektu čime je:
 - Kreirana 112 MNE aplikacija koja trenutno broji blizu 11.000 korisnika. Ova aplikacija je primarno dizajnirana da omogući bolji i brži odgovor na hitne pozive, dajući preciznu lokaciju korisnika dispečerima 112 centra. Drugi aspekt djelovanja aplikacije je informativni. Direktorat za zaštitu i spašavanje korisnicima aplikacije omogućava pristup svim bitnijim informacijama na jednom mjestu (informacijama od interesa za građane i turiste).
 - Kreirana je Web aplikacija za nacionalnu bazu resursa i adresni model kontakata za sistem zaštite i spašavanja. Ova aplikacija je zamišljena da donosiocima odluka omogući pregled i stanje svih državnih resursa, takođe, da državnim institucijama omogući vođenje svojih resursa i bitnih kontakata. Na ovaj način donosioci odluka i hitne službe dobijaju stvarno stanje i kontakte čime se značajno skraćuje vrijeme reagovanja prilikom akcija spašavanja.
 - Izrađena je Studija pokrivenosti teritorije Crne Gore GSM signalom.
 - Omogućena je upotreba dronova i spoljnih IP izvora u NICS sistemu, kao i uživo prenos sa terena za donosioce odluka.

Korišćenje NICS sistema u stvarnim situacijama

Iako je cilj ovog pilot projekta bilo razvijanje novog i modernog sistema za upravljanje i koordiniranje u vanrednim situacijama, njegova implementacija u svim zemljama i unapređenje odgovora na vanredne situacije, ovaj odlični sistem se u toku njegovog razvoja počeo primjenjivati i u stvarnim situacijama gdje je bio od velike pomoći. NICS je korišćen u sljedećim stvarnim situacijama:

- ✚ Tokom požarne sezone 2021. godine na način mapiranja požara, snimanja i analize zahvaćenih područja, kao i informisanja Operativnog štaba za zaštitu i spašavanje o stanju na terenu. Korišćeni su dronovi za nadgledanje požarišta sa termovizijskom kamerom, mapirani su svi požari i praćeno je realno stanje požarišta preko satelita EU mehanizma i NASA.
- ✚ Tokom prekogranične saradnje sa BiH i pružanja pomoći u gašenju požara slanjem avio jedinice za gašenje iz vazduha u 2020. godini.
- ✚ Za vrijeme pružanja pomoći i prekogranične saradnje sa Albanijom koja je bila na udaru devastirajućeg zemljotresa 2019. godine, Crna Gora je kao ispomoć poslala USAR tim za spašavanje iz ruševina čiji rad je praćen preko NICS sistema.

Od početka projekta Crna Gora je učestvovala na svim od značaja projektnim vježbama, obukama i radionicama. Neke od najznačajnijih za Crnu Goru su:

- ✚ Radionica u Podgorici (2017) sa ciljem implementacije NICS sistema u Crnoj Gori i Sjevernoj Makedoniji. Na radionici su učestvovala sve institucije sistema zaštite i spašavanja i svi su dobili poziv da se kao krajnji korisnici i partneri pridruže projektu i razvijaju sa nama NICS sistem.
- ✚ Obuka trenera u Bostonu (2018).
- ✚ Prva planska konferencija održana u Podgorici sa ciljem pripreme za vježbu NICS Montenegro 2019.

- ✚ Finalna planska konferencija održana u Podgorici u 2019. godini sa ciljem pripreme za vježbu NICS Montenegro 2019.
- ✚ Štabna vježba – TTX (2019) održana za testiranje napisanih SOP-ova i CONOPS-a za NICS Montenegro 2019 vježbu.
- ✚ Terenska NATO vježba „NICS Montenegro 2019“.
- ✚ Radionica Team building, održana u Budvi 2020. godine sa ciljem definisanja prioriternih obaveza tima za realizaciju istih.
- ✚ NATO EADRCC terenska vježba „Bosna i Hercegovina 2017“ koja se održala u Tuzli.
- ✚ NATO EADRCC terenska vježba „Srbija 2018“ koja je održana u Mladenovcu.
- ✚ NATO EADRCC terenska vježba „Sjeverna Makedonija 2021“ održana u Ohridu.
- ✚ NATO Projektni tim je učestvovao na vježbi “3 WATCH OUT“ 2021. godine i izradio NICS standardne operativne procedure (SOP) za nacionalni nivo korišćenja. Preko navedenih vježbi Crna Gora je proceduralno zaokružila NICS dokumentaciju za odgovor na međunarodnom i nacionalnom nivou.

Presjek trenutnog stanja NICS sistema u Crnoj Gori

Direktorat za zaštitu i spašavanje MUP-a je u Crnoj Gori prepoznat kao institucija odgovorna za NICS sistem, institucija koja ga je razvila i implementirala. S tim u vezi ovo ministarstvo i Direktorat su obezbijedili:

- ✚ tehničke prostorije za NICS sistem - NICS Rek prostorija i Tehnička prostorija za NICS opremu,
- ✚ NICS sistem koji je u potpunosti funkcionalan i dostupan korisnicima na nacionalnim serverima,
- ✚ jak iznajmljeni internet vod za NICS sistem kapaciteta 100/100 Mbit/s sa održavanjem 24/7,
- ✚ postpejd data kartice za NICS sistem i internet na terenu,
- ✚ da se NICS sistem u potpunosti koristi u Operativnom štabu za zaštitu i spašavanje prilikom donošenja odluka,
- ✚ NICS procedure i Koncept operacija za korišćenje NICS sistema na nacionalnom i međunarodnom nivou,
- ✚ procedure za korišćenje NICS simbologije prema kojima se simboli i njihovo značenje unapred definišu i onda preko NICS-a dijele svim institucijama koje su aktivne na konkretnom slučaju,
- ✚ NICS sistem u potpunosti kompatibilan sa sistemom zaštite i spašavanja Crne Gore.

U toku projektnih aktivnosti Vlada Crne Gore je upoznata sa mogućnostima, potrebama i benefitima ovog sistema za Crnu Goru. Partnerske institucije/hitne službe u projektu žele da koriste NICS i njihov broj svakim danom raste. Ministarstvo unutrašnjih poslova – Direktorat za zaštitu i spašavanje je postao tačka kontakta za sve buduće aktivnosti i korišćenje NICS sistema.

Budući ciljevi za NICS sistem i organizacija rada

Jedan od primarnih ciljeva u narednom periodu će biti proceduralno prihvatanje i implementacija NICS sistema na nacionalnom nivou gdje težimo da svim institucijama zaštite i spašavanja omogućimo njegovo korišćenje i benefite koje ovaj sistem nosi. Sljedeći ciljevi jednake važnosti su:

- ✚ nabavka NICS tehničke opreme za sve institucije sistema zaštite i spašavanja i njihova kontinuirana obuka,

- ✚ konstantno razvijanje NICS sistema kroz potrebe pripadnika sistema zaštite i spašavanja,
- ✚ razvijanje mogućnosti korišćenja i prikazivanja resursa u NICS sistemu i njegovo povezivanje sa web aplikacijom za nacionalne resurse koju su izradili mladi istraživači,
- ✚ obuke za održavanje NICS sistema,
- ✚ razmjena iskustava sa ostalim korisnicima i razvojnim timovima drugih NICS razvojnih grana.

Da bi se navedeni ciljevi realizovali neophodno je prvo naći model budućeg održavanja NICS sistema. Kako su rješenja korišćenja cloud-a i plaćanja firme za održavanje ranije odbačene i nemoguće, Direktor za zaštitu i spašavanje nastoji da organizuje i formira tehnički odsjek koji bi na nacionalnom nivou održavao NICS sistem i aplikacije kreirane SPS programom (centralizovan tehnički NICS tim za sve institucije koje ga koriste). Takođe, očekujemo punu tehničku dokumentaciju za NICS sistem da bi mogli da ga održavamo a dobili smo kod NICS aplikacije koju smo izradili i kojeg ćemo moći nadograđivati u budućnosti shodno državnim potrebama.

5.5.2 Projekat „Trilateralni model civilne zaštite: Putevi, instrumenti i izazovi za našu bezbjednost - 3 WATCH OUT “

Završen je sa realizacijom **projekat 3 WATCH OUT – Trilateral model of civil protection: WAYS, TOOLS and CHALLENGES for OUR safety (Trilateralni model civilne zaštite: Putevi, instrumenti i izazovi za našu bezbjednost)**, koji se implementirao u okviru IPA INTERREG Programa prekogranične saradnje između Italije, Crne Gore i Albanije. Projekat su sprovodili Odsjek za civilnu zaštitu Regije Pulja, Univerzitet u Bariju – Odsjek za poljoprivredu i životnu sredinu, Regionalni savjet Leže, nevladine organizacije „Istraživanje i saradnja” i „Partnerstvo za razvoj“ i Direktor za zaštitu i spašavanje MUP-a Crne Gore. Cilj projekta bio je unapređenje stanja životne sredine u programskoj oblasti kroz prekograničnu saradnju u prevenciji rizika od katastrofa, podizanje svijesti građana i djece o značaju preventivnog djelovanja, organizovanje radionica i vježbi za učesnike zaštite i spašavanja i nabavku opreme (za zaštitu i spašavanja od požara, za mjerenje zagađenja vazduha, za mjerenje kvaliteta vode i za mjerenje protoka vode). Projekat se realizovao od 15. marta 2018. godine do 14. juna 2021. godine. Ukupan budžet projekta bio je 979.400,00 €, od čega je doprinos Evropske unije 85% ukupnih projektnih troškova. Budžet za Crnu Goru iznosio je 182.386,00 €.

Održana je planska konferencija za simulacionu regionalnu terensku vježbu na temu gašenja šumskih požara, u onlajn formatu 18. maja 2021. godine. Regionalna vježba održana je 31. maja 2021. godine, kada su se provjeravale već uspostavljene procedure pružanja međunarodne pomoći u slučaju šumskih požara, sa nadležnim službama iz Republike Italije i Republike Albanije. Nacionalna terenska vježba održana je 1. juna, u mjestu Lužnica u podgoričkoj opštini. Na vježbi su učestvovali predstavnici Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a, službi zaštite i spašavanja iz Podgorice, Danilovgrada i Cetinja i Crvenog krsta Crne Gore. Shodno realističnom scenariju, na vježbi se uvježbavala međuopštinska saradnja i koordinacija aktivnosti od strane Direktorata za zaštitu i spašavanje, kao i testirali kapaciteti na nacionalnom nivou u slučaju reagovanja na požare većih razmjera.

Slike broj 7 i 8: Nacionalna terenska vježba „3 WATCH OUT“

Učestvovalo se na završnom sastanku projektnih partnera, 11. juna 2021. godine u Leži, u Republici Albaniji.

5.5.3 Tematski projekat “TO BE READY” – Sistem ranog upozorenja, najave i upravljanja u vanrednim situacijama u slučaju poplava i velikih šumskih požara

Tematski projekat “TO BE READY” – **The flood and Big fire foREst, prediction, forecAst and emergency management (Sistem ranog upozorenja, najave i upravljanja u vanrednim situacijama u slučaju poplava i velikih šumskih požara)** finansira se u okviru IPA INTERREG Programa prekogranične saradnje između Italije, Crne Gore i Albanije. Projekat se realizuje u Republici Italiji – u regijama Molize i Pulja, Crnoj Gori i Republici Albaniji, a implementiraju ga Regija Molize (vodeći partner), Odsjek za civilnu zaštitu Regije Pulja, Direktorat za zaštitu i spašavanje MUP-a Crne Gore, Ministarstvo odbrane Republike Albanije, dok je Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Albanije pridruženi partner. Cilj projekta je jačanje prekogranične saradnje u prevenciji rizika od prirodnih nepogoda i drugih nesreća radi unapređenja bezbjednosti u programskoj oblasti i uspostavljanja saradnje između regiona i država usvajajući zajedničke strategije u slučaju poplava i požara. Projekat je počeo sa implemenacijom 1. aprila 2019. godine i sprovodiće se do 30. juna 2022. godine. Ukupna vrijednost projekta je 5.893.686,53 €, od čega je doprinos Evropske unije 85% ukupnih projektnih troškova. Budžet projekta za Crnu Goru iznosi 1.216.499,96 €.

Tokom 2021. godine, sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- ◆ Članovi projektnog tima učestvovali su na dva sastanka projektnih partnera, od kojih je jedan bio onlajn, dok je drugi bio organizovan od strane vodećeg partnera u Italiji.
- ◆ Nabavljen je *multifunkcionalni robotički sistem*. Vrijednost robotičkog sistema je 949.502,40 € i proizvod je hrvatske firme DOK-ING d.o.o. U pitanju je specijalizovani vid opreme za višestruku namjenu za potrebe sistema zaštite i spašavanja, koji se može koristiti za akcije zaštite i spašavanja u slučaju tehničko-tehnoloških hazarda, tj. požara velikih razmjera u proizvodnim pogonima, u slučaju saobraćajnih nesreća, hemijsko-bioloških hazarda, uklanjanja minsko eksplozivnih sredstava, kao i tokom elementarnih nepogoda tj. poplava, uklanjanja ruševina u slučaju zemljotresa, gašenja šumskih požara, itd. Korišćenjem ovakvih sistema značajno se povećava bezbjednost spasilaca odnosno čuvaju njihovi životi, jer robotički sistem se koristi sa bezbjedne udaljenosti i zamjenjuje slanje spasilaca gdje je rizik po život veoma visok. Promocija ovog robotičkog sistema održana je 23. novembra 2021. godine, na Info danu, organizovanom u okviru projekta. Na pomenutom Info danu, prisustvovao je i veliki broj zvaničnika, predstavnika

Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori i drugih država, koji su iskazali zadovoljstvo nabavljenom opremom i projektom u cjelini.

Slike broj 9 i 10: Multifunkcionalni robotički sistem

- ◆ Pored navedenog robota nabavljeni su i promotivni roll up-ovi, kao i interaktivni kiosk, koji je postavljen u prostorijama Direktorata za zaštitu i spašavanje i koji sadrži informacije kako o samom projektu, tako i o Direktoratu za zaštitu i spašavanje, a sprovedena je i tenderska procedura za nabavku gumenih šatora.

5.5.4 Projekat „SAFE TOGETHER“ – Prevencija rizika u prekograničnom području

Projekat „SAFE TOGETHER“ – Prevencija rizika u prekograničnom području (Risk prevention in the cross-border area), finansira se u okviru IPA INTERREG Programa prekogranične saradnje između Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore, a sprovodi ga Direktorat za zaštitu i spašavanje Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore (vodeći partner) u partnerstvu sa Gradom Gradiška (Bosna i Hercegovina) i Gradom Daruvar (Republika Hrvatska). Projekat se fokusira na jačanje ljudskih i materijalnih kapaciteta za reagovanje u slučaju elementarnih nepogoda i drugih nesreća u prekograničnom području Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore. U tu svrhu, projektnim partnerima su kroz ovaj projekat odobrena sredstva Evropske unije kako bi ojačali vlastite kapacitete i kako bi se na adekvatan i uspješan način nosili sa izazovima povezanim sa elementarnim nepogodama i drugim nesrećama. Ovaj projekat će doprinijeti podizanju nivoa bezbjednosti stanovništva i njihovih materijalnih dobara, kao i zaštite prirode i životne sredine u prekograničnom području. Glavne aktivnosti uključuju uspostavljanje i rekonstrukciju Nacionalnog trening centra za zaštitu i spašavanje u Podgorici i regionalnih trening centara u Gradišci i Daruvaru, nabavku opreme i opremanje nacionalnog i regionalnih trening centara, nabavku lične i kolektivne spasilačke opreme za zaštitu i spašavanje (medicinska, ronilačka, alpinistička, planinarska i oprema za spašavanje na vodi), nabavku terenskog vozila, osnivanje Gorske službe spašavanja (GSS) u Gradišci i Daruvaru, organizovanje specijalizovanih obuka za subjekte sistema zaštite i spašavanja, održavanje zajedničke terenske vježbe, izradu lokalnih procjena rizika od katastrofa, informisanje stanovništva o rizicima od elementarnih nepogoda i održavanje Dana otvorenih vrata. Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.276.113,89 eura, od čega je doprinos Evropske unije 1.084.696,79 eura, ili 85% ukupnih projektnih troškova. Za Crnu Goru opredijeljeno je 519.961,54 eura, od

čega EU finansira 441.967,30 eura. Projekat je počeo sa realizacijom 1. oktobra 2020. godine i trajeće 26 mjeseci.

Tokom 2021. godine, sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- ◆ Projektni tim je organizovao dva sastanka projektnih partnera od kojih je jedan organizovan onlajn, dok je drugi organizovan u Daruvaru.
- ◆ Direktorat za zaštitu i spašavanje je pokrenuo više tenderskih procedura, koje su rezultirale početkom radova na rekonstrukciji Nacionalnog trening centra za zaštitu i spašavanje, kao i nabavkom vozila, a angažovan je i nadzor, zadužen za praćenje realizacije radova na pomenutom objektu.

5.5.5 Višekorisnički IPA projekat „Jačanje kapaciteta za pripremu i odgovor na radijacione i nuklearne vanredne situacije u zemljama zapadnog Balkana (JRODOS)”

Početkom 2020. godine u Crnoj Gori počeo je da se implementira **JRODOS** (Real time on line decision support) „EuropeAid/140203/DH/SER/MULTI – Jačanje kapaciteta zemalja Zapadnog Balkana za pripremu i odgovor u slučaju radijacionih i nuklearnih vanrednih situacija, tehnička pomoć za donosioce odluka“ („Strengthening the Capacity of the Western Balkans for Radiological and Nuclear Emergency Preparedness and Response: Technical Support for Decision Making“), Višekorisnički IPA projekat Evropske komisije. Osim Crne Gore, korisnici ovog projekta su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Sjeverna Makedonija i Srbija. Implementaciona Agencija je Konzorcijum kojeg čine ENCO Constaling/Engineering koji i predsjedava, Institut za tehnologiju iz Karlsruhe-Njemačka KIT, kao i predstavnici JRODOS-a iz Austrije. Uspostavljanje ovog sistema predstavlja obavezu Crne Gore u okviru Pregovaračkog poglavlja 15 - Energetika, podoblast Nuklearna energija, nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja. Osim toga, uspostavljanje JRODOS sistema predstavlja obavezu koja upotpunjuje ispunjavanje članova 35, 36 i 38 Ugovora o EURATOM-u. Pored navedenog, aktivnost uspostavljanja JRODOS-a predviđena je i Akcionim planom za sprovođenje Strategije za smanjenje rizika od katastrofa za period 2018-2023. godine. U ime Crne Gore učestvuju predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova – Direktorata za zaštitu i spašavanje, Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju i Agencije za zaštitu životne sredine. Cilj projekta je uspostavljanje sistema za procjenu rizika i prognoze posredstvom JRODOS platforme, koja će pomoći Crnoj Gori da prati stanje i donosi odluke u slučaju radijacione ili nuklearne hitne situacije. Sistem JRODOS pruža podršku nacionalnim institucijama u odlučivanju i davanju preporuka (mjera) stanovništvu u svim fazama (preventivnoj, fazi prijetnje i otpuštanja zračenja i fazi otklanjanja posljedica tj. dugoročnoj fazi oporavka). Može se koristiti za izradu scenarija, planiranje, vježbe i treninge. Za brzu primjenu u slučaju vanredne izloženosti preporučuje se za pregled atmosfere disperzije i prilagođavanje nacionalnim uslovima za preduzimanje hitnih zaštitnih akcija (evakuacija, zaklanjanje, uzimanje tableta joda), kao i za procjenu uticaja na proizvode za ishranu i piće i moduliranje doze zračenja.

Crna Gora će ovim projektom pokušati, postojeći sistem rane najave, odnosno svih šest (6) GDR (gamma doze radiation) stanica da uveže sa istim. Na taj način biće omogućeno da sistem JRODOS može u svakom trenutku automatski da koristi podatke sistema rane najave koji su mu potrebni da, zajedno sa dostupnim meteorološkim podacima, vrši modeliranje eventualne

disperzije radioaktivnosti koja se može dogoditi u slučaju nuklearnih nesreća. Projekat je predviđen da traje do 2023. godine. Ukupan budžet projekta je 780.000,00 eura.

Najvažnije realizovane aktivnosti tokom 2021. godine su:

- ◆ U periodu od 18. do 22. januara 2021. godine održana je radionica o implementaciji JRODOS platforme u EPR (Emergency prepare and response) sistem. Na radionici su učestvovali predstavnici zemalja zapadnog Balkana koje su i korisnice projekta, predstavnici ENCO Konzorcijuma, i predstavnici Evropske komisije. Tema radionice bila je implementacija IAEA standarda GSR (General requirements standard) part 7 u EPR (Emergency prepare and response) sistem. Učesnici zemalja korisnika su prezentovali institucionalni okvir i uloge i odgovornosti institucija u svojim državama.
- ◆ Održan je Webinar o Mapi puta i uspostavljanju, dugoročnom radu i održavanju centra za podršku JRODOS „Webinar on Roadmap on the establishment, long term operation and maintenance of JRODOS DECISION support centre“, 28. januara 2021. godine.
- ◆ Sa rukovodiocem sistema JRODOS-a u Republici Hrvatskoj održane su web konsultacije 2. februara 2021. godine, a 9. februara 2021. godine održan je „webinar progress meeting“ u organizaciji Konzorcijuma na kojem je bilo riječi o aktivnostima koje su urađene od početka realizacije projekta.
- ◆ U Direktoratu za zaštitu i spašavanje, 26. februara 2021. godine, održan je sastanak predstavnika nacionalnih institucija odnosno korisnika JRODOS-a (Agencije za zaštitu životne sredine, Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, CETi-ja i Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju) na kojem je dogovoreno uspostavljenje tima za implementaciju JRODOS sistema.
- ◆ Održana su dva sastanka, i to: 12. marta 2021. godine održan je sastanak sa rukovodiocem sistema JRODOS-a u Republici Hrvatskoj, a 17. marta 2021. godine webinar JRODOS grupe.
- ◆ Održana su dva sastanka (14. aprila i 9. jula 2021. godine) „webinar progress meeting“ sa projektnim partnerima i predstavnicima Konzorcijuma. Na sastancima je bilo riječi o aktivnostima koje su urađene od početka realizacije projekta, o budućim aktivnostima i problemima koji prate implementaciju ovako zahtjevnog projekta.
- ◆ Tokom avgusta mjeseca 2021. godine izvršena je nadogradnja i prilagođavanje modelu „Food chain model data set“ i testiranje podataka o vremenu (*Nomads weather date test*).
- ◆ Održana je Regionalna radionica u Beogradu, 8. i 9. septembra 2021. godine, na kojoj su uzeli učešća predstavnici država Zapadnog Balkana, koje su i korisnice projekta: Crne Gore, Srbije, BiH, Sjeverne Makedonije, Kosova i Albanije. Ovo je prvi sastanak projektnih partnera i sve dosadašnje aktivnosti odvijale su se onlajn zbog poznate situacije sa COVID-19. Organizator ove radionice je ENCO konsalting iz Beča, a predavači su bili eksperti iz KIT-a Instituta za tehnologiju iz Karlsruhe-Njemačka i ENCO-a. Tokom dvodnevno rada shodno agendi predstavljeno je: Osnova EPR Sistema; Uloga nacionalnih institucija u pripremi i odgovoru; Strategija zaštite; Komunikacija sa javnošću; JRODOS u podršci i odlučivanju; Uloga JRODOS-a u različitim fazama; Modeli i praktična demonstracija JRODOS-a. Na kraju drugog dana je demonstrirana i vježba i predstavljeni su rezultati simulacije korišćenjem JRODOS-a uz učešće svih učesnika radionice. Naglašeno je da, aktivnosti na realizaciji JRODOS-a se sprovode otežano zbog aktuelne situacije sa korona virusom i dogovoreno je da predstavnici nadležnih institucija korisnika projekta, operateri koji će raditi na ovom sistemu, posjete JRODOS Centar u Beču do kraja 2021. godine. U ime Crne Gore pored predstavnika Direktorata za zaštitu i spašavanje na predmetnoj radionici učestvovali su predstavnici:

Agencije za zaštitu životne sredine i Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore.

- ◆ Održan je trening o ulozi JRODOS sistema u podršci i odlučivanju u pripremi i odgovoru na radijacione i nuklearne vanredne situacije „On-the job training on JRODOS DSS, u periodu od 20. do 24. septembra 2021. godine u JRODOS Centru u Beču. Na ovom treningu učestvovao je predstavnik Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore.
- ◆ Dostavljeni su komentari na „Draft job training programme – Roles of JRODOS in supporting decision making in preparing for and responding to radiological and nuclear emergencies“.
- ◆ Održan je onlajn sastanak („progress meeting“) sa predstavnicima zemalja učesnika i predstavnicima ENCO-a iz Austrije i KIT iz Karlsruhe – SR Njemačka, 24. novembra 2021. godine.

5.5.6 Projekat pod nazivom „Procjena rizika od katastrofa Crne Gore“⁶

Crna Gora kao država kandidat za ulazak u Evropsku uniju ima obavezu procjenjivanja prirodnih i tehničko-tehnoloških (od strane čovjeka izazvanih) rizika shodno članu 6 Odluke broj 1313/2013/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 17. decembra 2013. godine, te dostavljanja Evropskoj komisiji podataka o rizicima u skladu sa Smjernicama za procjenu i mapiranje rizika za upravljanje katastrofama Evropske komisije. Takođe, **obaveza izrade Procjene rizika od katastrofa proističe i iz Strategije za smanjenje rizika od katastrofa sa Dinamičkim planom aktivnosti za period 2018-2023. godina** gdje je izrada procjene prepoznata kao jedna od ključnih aktivnosti.

Evropska komisija – Generalni direktorat za civilnu zaštitu i aktivnosti humanitarne pomoći (DG ECHO) kroz poziv za „Pojedinačne grantove državama za upravljanje rizikom od katastrofa (Track 1)“ odobrila je za finansiranje **projekat pod nazivom „Procjena rizika od katastrofa Crne Gore“**. Projekat je započeo sa realizacijom 15. decembra 2020. godine, dok su projektne aktivnosti završene 15. decembra 2021. godine.

Glavne aktivnosti koje su realizovane u vezi sa izradom Procjene rizika odnose se na: formiranje Upravljačkog odbora, formiranje radne grupe za izradu Procjene rizika; izrada i usvajanje Uputstva za izradu Procjene rizika; izrada scenarija; analiza i evaluacija rizika, kao i izrada mapa hazarda i rizika. U izradi Procjene rizika **učestvovala su 94 stručnjaka iz različitih državnih organa, organa državne uprave, akademske i NVO zajednice.**

Procjena rizika obuhvatila je detaljnu analizu pojedinačnih rizika, i to:

- ✚ geološki rizici (zemljotres, klizišta, odroni);
- ✚ klimatske promjene (olujne vremenske nepogode, suše i hladni talasi i sniježne padavine);
- ✚ poplave;
- ✚ šumski požari i požari na otvorenom prostoru;
- ✚ zarazne bolesti ljudi/epidemije;
- ✚ zarazne bolesti biljaka/epifitotije i zarazne bolesti životinja/epizootije;
- ✚ tehničko-tehnološke nesreće;
- ✚ radijacione/nuklearne nesreće;

⁶ Elektronska verzija Procjene rizika od katastrofa Crne Gore može se preuzeti sa sljedećeg linka: <https://media.gov.me/media/gov/2021/mup/nacionalna-procjena-rizika-elektronska-publikacija.pdf>

- ✚ rizika u privrednim i vanprivrednim objektima i ustanovama (kritična infrastruktura) (energetika, saobraćaj, snabdijevanje vodom, zdravstvo, finansije, elektronske komunikacije i informaciono-komunikacione tehnologije, zaštite životne sredine, funkcionisanja državnih organa, nesreće u drumskom, željezničkom, pomorskom, riječnom i vazdušnom saobraćaju).

Takođe, u Procjeni rizika analizirane su i četiri grupe multi rizika, i to:

- ✚ suše – šumski požari;
- ✚ olujne vremenske nepogode – poplave;
- ✚ zemljotres – tehničko-tehnološke nesreće;
- ✚ klizišta – nesreće u drumskom i željezničkom saobraćaju.

Procjena rizika obuhvatila je analizu devet grupa rizika, i za iste su izrađeni scenariji za najvjerojatniji neželjeni događaj, kao i za događaj sa najgorim mogućim posljedicama po sljedećem:

- ✚ geološki rizici (zemljotres – 2 scenarija; klizišta – 2 scenarija);
- ✚ klimatske promjene (olujne vremenske nepogode – 2 scenarija; suše – 2 scenarija i hladni talasi/sniježne padavine – 2 scenarija);
- ✚ poplave – 4 scenarija;
- ✚ šumski požari i požari na otvorenom prostoru – 6 scenarija;
- ✚ zarazne bolesti ljudi/epidemije – 2 scenarija;
- ✚ zarazne bolesti biljaka/epifitotije i zarazne bolesti životinja/epizootije – 4 scenarija;
- ✚ tehničko-tehnološke nesreće – 2 scenarija;
- ✚ radijacione/nuklearne nesreće – 3 scenarija;
- ✚ rizici u privrednim i vanprivrednim objektima i ustanovama – zaštita kritične infrastrukture (energetika, saobraćaj, elektronske komunikacije i informaciono-komunikacione tehnologije, nesreće u drumskom, željezničkom, pomorskom, riječnom i vazdušnom saobraćaju) – 20 scenarija.

Dakle, u okviru Procjene rizika izrađen je 51 scenario za pojedinačne rizike.

Takođe, izvršena je detaljna analiza povezanosti pojedinačnih rizika radi determinisanja **multirizika i izrađeni su scenariji (8 scenarija) za sljedeće multirizike:**

- ✚ suše – šumski požari i požari na otvorenom prostoru – 2 scenarija;
- ✚ olujne vremenske nepogode – poplave – 2 scenarija;
- ✚ zemljotres – tehničko-tehnološke nesreće – 2 scenarija;
- ✚ klizišta – nesreće u drumskom i željezničkom saobraćaju – 2 scenarija.

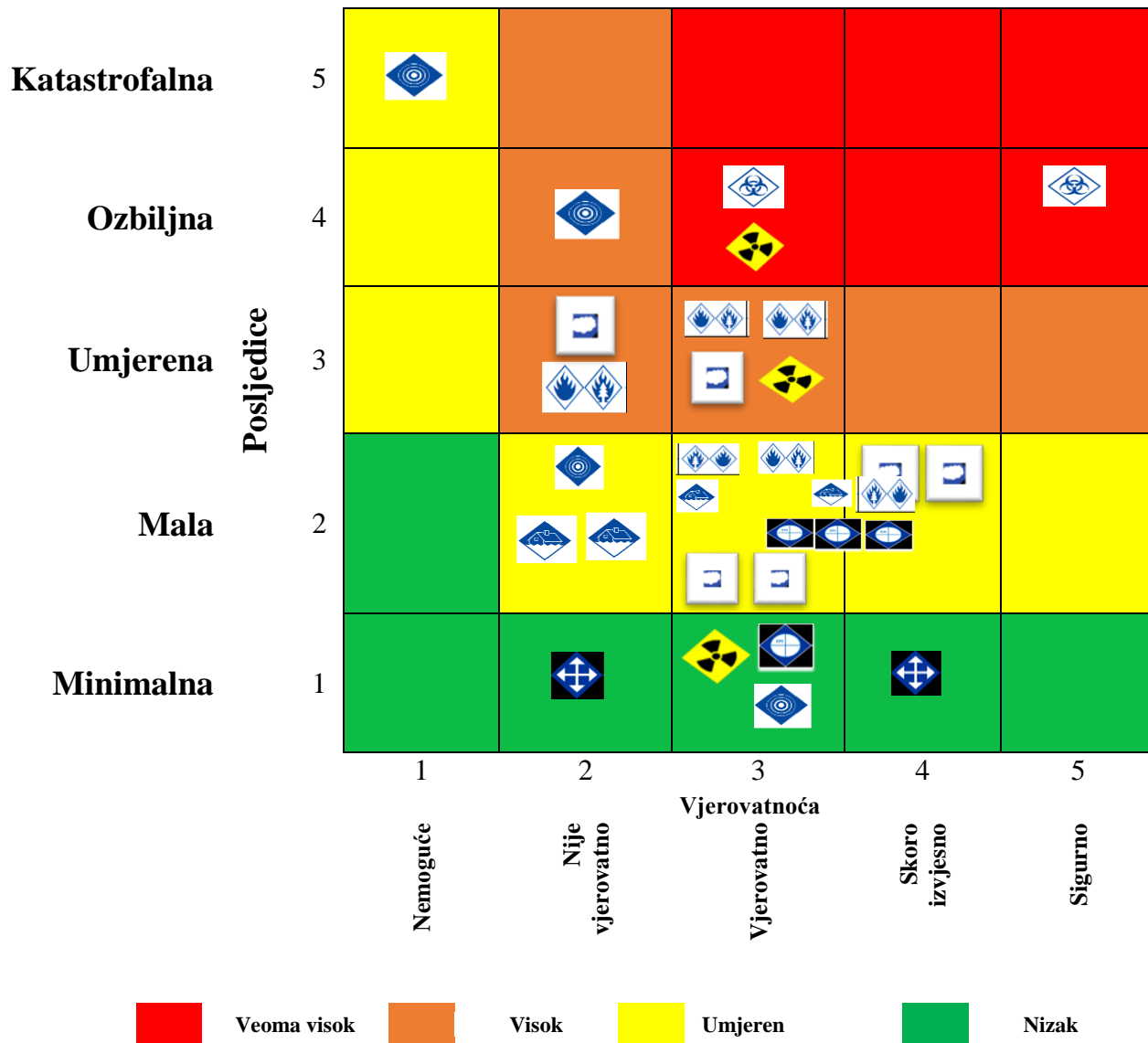
Shodno, izrađenim scenarijima za pojedinačne i multi rizike značajna aktivnost u izradi Procjene rizika odnosila se na izradu mapa rizika **(47 mapa za pojedinačne rizike i 6 mapa za multirizike) u digitalnom formatu.**

Mape rizika izrađene su za sljedeće rizike:

- ✚ geološki rizici (zemljotres – 4 i klizišta – 2);
- ✚ klimatske promjene (olujne vremenske nepogode – 3; suše – 2 i sniježne padavine/hladni talasi – 4);
- ✚ poplave – 2;
- ✚ šumski požari i požari na otvorenom prostoru – 8;
- ✚ zarazne bolesti ljudi/epidemije – 4;
- ✚ zarazne bolesti biljaka/epifitotije i zarazne bolesti životinja/epizootije – 8;
- ✚ tehničko-tehnološke nesreće – 2;
- ✚ radijacione/nuklearne nesreće – 5;

- ✚ rizici u privrednim i vanprivrednim objektima i ustanovama – zaštita kritične infrastrukture (energetika, saobraćaj, elektronske komunikacije i informaciono-komunikacione tehnologije, nesreće u drumskom, željezničkom, pomorskom, riječnom i vazdušnom saobraćaju) – 3.
- Takođe, izrađene su i mape rizika (6 mapa) za sljedeće multi rizike:
- ✚ olujne vremenske nepogode – poplave – 4; i
- ✚ klizišta – nesreće u drumskom i željezničkom saobraćaju – 2.

Matrica rizika za 8 rizika koji su prepoznati Procjenom rizika od katastrofa Crne Gore

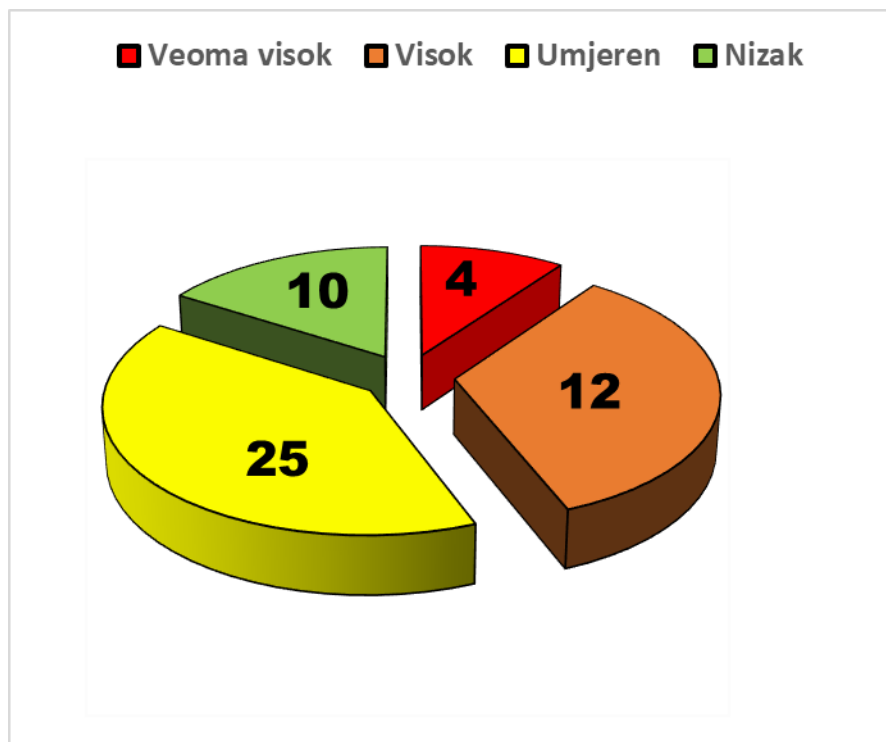

NAPOMENA: U matrici rizika označeni su rizici koji su analizirani tokom izrade Procjene rizika i svaki rizik ima svoju oznaku datu u tabeli koja slijedi:

Redni broj	Potencijalna opasnost	Znak	Naziv na engleskom jeziku
1.	Zemljotresi, klizišta, odroni		Earthquake, landslide
2.	Klimatske promjene – ekstremni klimatski i vremenski događaji		Climate change extreme weather condition
3.	Poplave		Flood
4.	Požari na otvorenom prostoru i šumski požari		Wild fire
5.	Zarazne bolesti ljudi - epidemije		Epidemics
6.	Zarazne bolesti biljaka – epifitotije i zarazne bolesti životinja - epizootije		Plant diseases and Epizootic
7.	Tehničko-tehnološke nesreće		Technical and technological accident
8.	Radijacione/nuklearne nesreće		Radiation/Nuclear accident
9.	Rizici u privrednim i vanprivrednim objektima i ustanovama (kritična infrastruktura)		Risks in commercial and non-commercial facilities and institutions (critical infrastructure)

Shodno utvrđenoj metodologiji za izradu Procjene rizika determinisani su i nivoi rizika za sve prethodno pomenute pojedinačne rizike. Nivoi rizika za najvjerojatniji neželjeni događaj i događaj sa najgorim mogućim posljedicama definisanim u scenarijima, prikazani su u grafičkom prikazu koji slijedi:

Grafički prikaz scenarija za pojedinačne rizike prepoznate u Procjeni rizika

Veoma visok: epidemije – 2 scenarija, nuklearne nesreće – 1 scenario, pomorski saobraćaj – 1 scenario;

Visok: zemljotres, suše, hladni talas, požar – 3 scenarija, radijacione nesreće – 1 scenario, Brezovik, vazdušni saobraćaj – 3 scenarija, pomorski saobraćaj;

Umjeren: zemljotres, klizište, olujne vremenske nepogode – 2 scenarija, suše, hladni talas, poplave – 4 scenarija, požari – 3 scenarija, bolesti biljaka – 2 scenarija, bolesti životinja, TA Pljevlja – 2 scenarija, HA Piva – 2 scenarija, prekid u napajanju električnom energijom, Brezovik, vazdušni saobraćaj, željeznički saobraćaj, elektronska komunikaciona mreža;

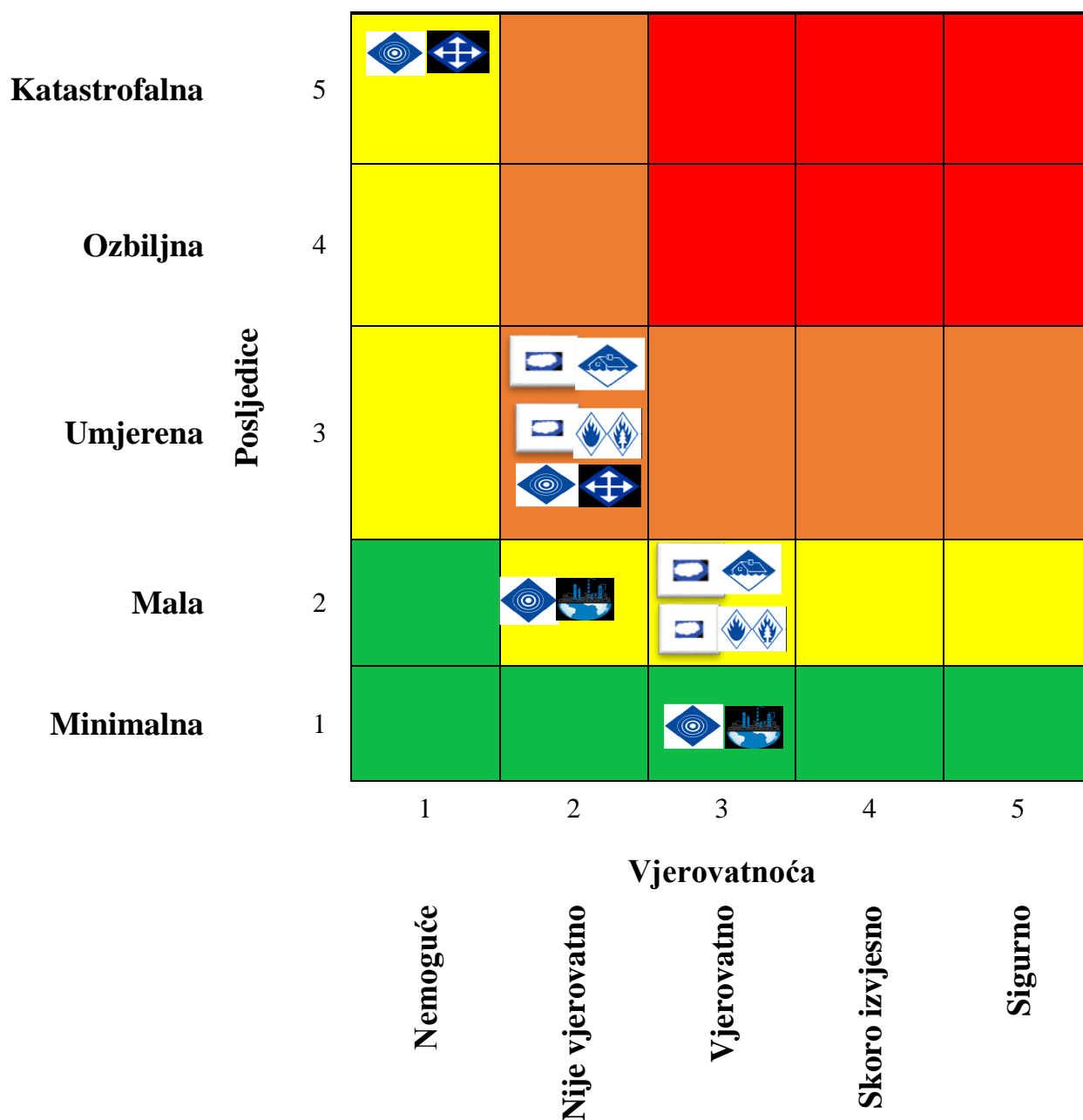
Nizak: klizišta, bolesti životinja, tehničko tehnološke nesreće – 2 scenarija, radijacione nesreće, prekid u napajanju električnom energijom, željeznički saobraćaj, drumski saobraćaj – 2 scenarija, elektronska komunikaciona mreža.

Matrica rizika za privredne i vanprivredne objekte i ustanove

Posljedice	Katastrofalna	5	 Elektronska mreža HE Piva				
	Ozbiljna	4			 Luka Bar		
	Umjerena	3		 Vazdušni Brezovik	 Vazdušni, Vazdušni, Luka Bar		
	Mala	2		 TE PV TE PV Vazdušni saobraćaj	 HE Piva Brezovik Željeznica Prekid EE		
	Minimalna	1			 Željeznice Drumski Elektronska mreža	 Prekid EE Drumski saobraćaj	
			1	2	3	4	5
			Vjerovatnoća				
			Nemoguće	Nije vjerovatno	Vjerovatno	Skoro izvjesno	Sigurno

Shodno utvrđenoj metodologiji za izradu Procjene rizika determinisani su i nivoi rizika za sve prethodno pomenute multi rizike. Nivoi rizika za najvjerovatniji neželjeni događaj i događaj sa najgorim mogućim posljedicama definisanim u scenarijima, prikazani su u matrici koja slijedi:

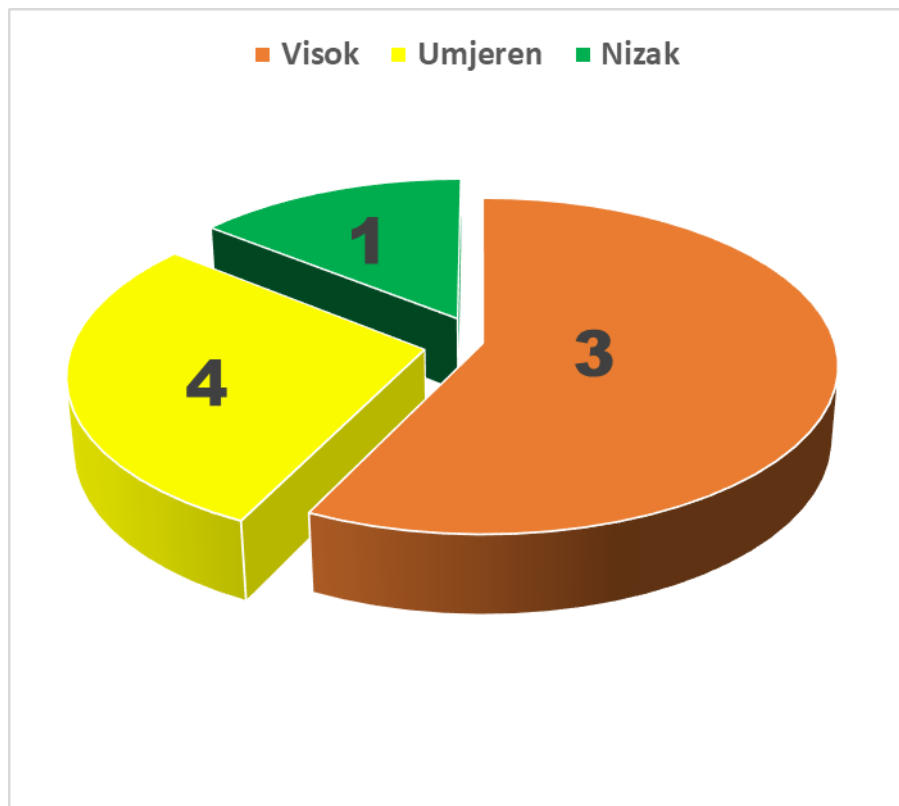
Matrica rizika za multirizike koji su obrađivani u Procjeni rizika

Procjena rizika od katastrofa Crne Gore obuhvatila je sljedeće multirizike:

- Olujne vremenske nepogode/poplave (žuto i narandžasto polje),
- Suše/ šumski požari (žuto i narandžasto polje),
- Zemljotres/tehničko-tehnološka nesreća (žuto i narandžasto polje),
- Klizišta/putna željeznička infrastruktura (žuto i zeleno polje).

Grafički prikaz nivoa rizika u kojima se nalaze obrađivani multirizici

Niti jedan od multirizika koji su obrađivani u Procjeni rizika ne nalazi se u veoma visokoj zoni nivoa rizika (crvena boja).

Sprovedenjem Procjene rizika unaprijediće se stanje u oblasti smanjenja rizika od katastrofa u našoj državi, pozitivno uticati na integraciju smanjenja rizika u politikama, programima i planovima, dodatno osnažiti i povećati kapaciteti za rano upozoravanje, te spriječiti događanje novih rizika i stvoriti otpornija zajednica na uticaj katastrofa koje će se neminovno događati u budućnosti.

5.5.7 Višekorisnički IPA program koji se odnosi na zaštitu od poplava i upravljanje rizikom od šumskih požara – IPA FF

Višekorisnički IPA program koji se odnosi na zaštitu od poplava i upravljanje rizikom od šumskih požara – IPA FF počeo je sa realizacijom 15. novembra 2020. godine i trajeće 36 mjeseci, a države korisnice programa su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Srbija i Turska. Konzorcijum koji implementira program čine: Odsjek za civilnu zaštitu Republike Italije (DPC) – vodeći partner, Uprava Republike Slovenije za civilnu zaštitu i humanitarnu pomoć (URSZR), švedska Agencija za vanredne situacije (MSB), Generalni inspektorat za vanredne situacije MUP-a Rumunije (IGSU), Vatrogasno-spasilačka brigada Moravsko-šleskog regiona (FRB-MSR), APELL Nacionalni centar za upravljanje katastrofama iz Rumunije i italijanska istraživačka fondacija za praćenje stanja životne sredine

(CIMA Research Foundation). Ukupan budžet programa je 5 miliona eura. Opšti cilj projekta je jačanje regionalne saradnje i razmjena najboljih praksi iz oblasti zaštite od poplava i šumskih požara, podrška zemljama korisnicama programa u usklađivanju nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU i pomoć u dostizanju standarda i praksi EU u oblasti civilne zaštite.

Program se sastoji od dvije komponente:

- ◆ Komponenta 1 (poplave): poboljšati pravni i institucionalni okvir vezano za EU Direktivu o poplavama (“EUFD”) i institucionalnu saradnju među svim akterima uključenim u realizaciju EUFD;
- ◆ Komponenta 2 (šumski požari): poboljšati prevenciju, pripremljenost i kapacitet za pružanje odgovora na šumske požare na nacionalnom, regionalnom i EU nivou.

Program ima sedam radnih paketa, podijeljenih na dvije komponente:

- ✚ 1.1: Povećati kapacitet za izradu Planova upravljanja rizikom od poplava na osnovu dobrih praksi država članica EU i u skladu sa EUFD.
- ✚ 1.2: Izgradnja kapaciteta za izradu zajedničkih prekograničnih Planova upravljanja rizicima od poplava.
- ✚ 1.3: Izrada postupaka i sporazuma za uključivanje ranog upozoravanja u lokalne/nacionalne planove zaštite i spašavanja.
- ✚ 2.1: Pružanje tehničke podrške za izradu procjena rizika i sposobnosti upravljanja rizicima za šumske požare.
- ✚ 2.2: Uspostaviti, opremiti i obučiti module civilne zaštite za gašenje šumskih požara sa zemlje u skladu sa Aneksom II *Sprovedbena odluka Komisije kojom se utvrđuju pravila za sprovođenje Odluke broj 1313/2013/EU Evropskog Parlamenta i Savjeta o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu i ukidanje Odluke Komisije 2004/277/EZ, Euratom i 2007/606/EZ, Euratom (2014/762/EU)*.
- ✚ 2.3: Uspostaviti prekogranične protokole i koncept podrške zemlje domaćina (HNS) shodno *EU Smjernicama za Podršku zemlje domaćina*, sa ciljem osiguranja brzog i efikasnog raspoređivanja modula civilne zaštite u slučaju šumskih požara.
- ✚ 2.4: Organizovati regionalne štabne i terenske vježbe za razvijene module sa učešćem istih tipova modula iz država učesnica Mehanizama Unije za civilnu zaštitu.

Tokom 2021. godine, sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- ✚ Imenovan je Nacionalni program koordinator i kontakt tačke za komponentu 1 – poplave i komponentu 2 – šumski požari. Takođe, formirane su radne grupe za realizaciju programskih aktivnosti u Crnoj Gori u okviru ove dvije komponente. Članovi radnih grupa su predstavnici Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Direktorata za vodoprivredu i Direktorata za šumarstvo, lovstvo i drvnu industriju, Uprave za vode, Uprave za šume, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju i Nacionalnih parkova Crne Gore
- ✚ Sprovedena je onlajn radionica 5. marta 2021. godine radi upoznavanja učesnika sa glavnim ciljevima i aktivnostima ovog IPA programa, kao i o očekivanim rezultatima koji treba da se dostignu u Crnoj Gori i regionu, kada je u pitanju prevencija od poplava i upravljanje rizikom od požara. Pored predstavnika Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a, radionici su prisustvovali i predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Direktorata za vodoprivredu i Direktorata za šumarstvo, lovstvo i drvnu industriju, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju, Uprave za šume i Nacionalnih parkova Crne Gore, predstavnici Evropske komisije – DG ECHO, kao i predstavnici Programa. Između ostalog, na radionici su učesnici iz Crne Gore prezentovali svoja

- očekivanja od ovog programa, kao i razmijenili informacije u vezi sa svojim nadležnostima i ulogom u sistemu zaštite i spašavanja sa predstavnicima Konzorcijuma.
- ✚ Održana je onlajn radionica u vezi sa radnim paketom 1.3 – Podrška procedurama za uključivanje ranog upozorenja na poplave u opštinske/nacionalne planove zaštite i spašavanja, 8. jula 2021. godine.
 - ✚ Odgovori na upitnike o institucionalnom i pravnom okviru za prevenciju, pripremljenost i reagovanje u slučaju poplava i šumskih požara dostavljeni su predstavnicima Konzorcijuma.
 - ✚ Održan je onlajn sastanak Upravnog odbora programa, 6. oktobra 2021. godine.
 - ✚ Realizovan je onlajn sastanak sa predstavnicima Konzorcijuma, 1. novembra 2021. godine, a u vezi sa analizom trenutnog stanja u Crnoj Gori po pitanju koncepta podrške zemlje domaćina (HNS) i prekograničnih protokola. Na sastanku su učestvovali predstavnici Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a, Uprave prihoda i carina, Uprave policije – Sektora granične policije i Crvenog krsta Crne Gore.
 - ✚ U prostorijama Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a, 14. decembra 2021. godine održan je sastanak u vezi sa procjenom kapaciteta upravljanja rizikom od šumskih požara, na kome su pored predstavnika Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a učestvovali i predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Uprave za šume, Nacionalnih parkova i Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju (Radni paket 2.1). Cilj ovog sastanka bio je da se sa ekspertima iz italijanske istraživačke fondacije za praćenje stanja životne sredine (CIMA) razgovara o institucionalnom i pravnom okviru za prevenciju, pripremljenost i reagovanje na šumske požare, kao i razmijene iskustava o metodologijama za procjenu rizika od šumskih požara na nacionalnom i lokalnom nivou. Sastanak je pokazao spremnost svih učesnika da jačaju saradnju i rade zajedno na pripremi procedura i kreiranju alata za smanjenje rizika od šumskih požara u Crnoj Gori. Takođe, sastanak je omogućio da se identifikuju izazovi za poboljšanje efikasnosti mapiranja rizika od šumskih požara u Crnoj Gori. U narednim mjesecima radiće se na izradi tehničkih smjernica za upravljanje rizikom od šumskih požara na različitim nivoima.

5.5.8 Projekat BALANCE – Upravljanje zemljotresima većih razmjera na zapadnom Balkanu kroz zajedničke aktivnosti prekogranične saradnje

Projekat BALANCE – „Large Scale Earthquake Management at Western Balkans through Joint Cross Border Cooperation Activities – Upravljanje zemljotresima većih razmjera na zapadnom Balkanu kroz zajedničke aktivnosti prekogranične saradnje“, koji se implementira u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (Poziv za podnošenje predloga projekata – vježbe Mehanizma Unije za civilnu zaštitu) počeo je sa realizacijom 1. januara 2021. godine i trajaće 24 mjeseca. Konzorcijum za implementaciju projekta čini 14 organizacija iz: Crne Gore (Direktorat za zaštitu i spašavanje, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju i DOO PAG – Project Advisory Group), Hrvatske, Albanije, Bugarske, Italije, Grčke, Kipra i Španije. Koordinator projekta je Evropski univerzitet iz Kipra (EUC). Glavne projektne aktivnosti su organizovanje štabne vježbe, vježbe komandnog mjesta i terenske vježbe na temu zemljotresa u Crnoj Gori, u 2022. godini. Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.153.669,00 €, od čega Evropska unija finansira 939.418,02 €. Opredijeljeni iznos za Crnu Goru je 437.651,40 €, dok su odobrena

sredstava za Ministarstvo unutrašnjih poslova – Direktorat za zaštitu i spašavanje 359.006,40 eura, od čega EU finansira 305.155,44 € (85%).

Tokom 2021. godine, sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- ✚ Održan je uvodni (kick-off) sastanak projektnih partnera sa predstavnicima DG ECHO-a, 18. februara 2021. godine, kao i uvodni sastanak između projektnih partnera, 25. februara 2021. godine. Ovi sastanci su održani onlajn.
- ✚ Predstavnici Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a održali su sastanak sa direktorom JU Resursni centar za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“ u Kotoru, u vezi sa uključivanjem ove institucije u sprovođenje terenske vježbe na temu zemljotresa, koja se organizuje u okviru ovog projekta. Takođe, održani su i sastanci sa komandirima službi zaštite i spašavanja Kotor, Tivat i Herceg Novi radi dogovora o uključivanju ovih službi u realizaciju terenske vježbe i upoznavanja sa mogućim lokacijama i radnim tačkama za izvođenje vježbe na području Boke kotorske.
- ✚ Održana je Prva planska konferencija u onlajn formatu, 27. i 28. maja 2021. godine na kojoj su pored projektnih partnera, predstavnika Evropske komisije – DG ECHO i predstavnika projekata koje finansira DG ECHO (ResponSEE, L2BR...), učestvovali i predstavnici službi zaštite i spašavanja iz Kotora, Tivta i Herceg Novog, Resursnog centra za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“ u Kotoru, lokalnih sekretarijata nadležnih za zaštitu kulturne baštine, Crvenog krsta Crne Gore i Mreže za afirmaciju radioamaterskog pokreta – MARP. Na konferenciji su predstavnici Direktorata za zaštitu i spašavanje predstavili scenario vježbe, radne tačke, logistiku vježbe, a govorilo se i o podršci zemlje domaćina – HNS i važnosti prekogranične i regionalne saradnje. Na konferenciji su dogovoreni naredni koraci u implementaciji projekta.
- ✚ Realizovana je studijska posjeta predstavnika Konzorcijuma, u periodu od 6. do 8. septembra 2021. godine, sa ciljem obilaska potencijalnih lokacija i radnih tačaka za izvođenje međunarodne terenske vježbe na temu zemljotresa i razgovora sa subjektima sistema zaštite i spašavanja na lokalnom i nacionalnom nivou, u vezi sa aktivnostima u okviru projekta, organizacijom terenske vježbe i mogućnostima koje pruža ova vježba. Tim povodom, održani su sastanci sa predsjednicima opština Tivat i Herceg Novi i potpredsjednikom opštine Kotor i njihovim saradnicima, koji su ocijenili da je ovaj projekat od izuzetne važnosti za njihove opštine i područje Boke kotorske, jer rizik od zemljotresa na ovom području evidentno postoji i istakli da podržavaju projektne aktivnosti i da će pružiti svu potrebnu logističku podršku da bi ovaj projekta bio uspješno sproveden. Takođe, upriličene su i posjete službama zaštite i spašavanja Kotor, Tivat i Herceg Novi, Resursnom centru za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“ u Kotoru, Crvenom krstu Crne Gore, Zavodu za hidrometeorologiju i seizmologiju i Direktoratu za zaštitu i spašavanje, koje su imale za cilj upoznavanje sa njihovim nadležnostima u sistemu zaštite i spašavanja i dogovora i preciziranja njihovih uloga u organizaciji i sprovođenju ove terenske vježbe.
- ✚ Održana je Druga planska konferencija za organizaciju terenske vježbe na temu zemljotresa, 14. i 15. oktobra 2021. godine u Podgorici. Na planskoj konferenciji učestvovali su predstavnici Konzorcijuma projekta iz Crne Gore (Direktorat za zaštitu i spašavanje, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju i DOO PAG – Project Advisory Group), Albanije, Hrvatske, Bugarske, Italije, Grčke, Kipra i Španije. Pored predstavnika Konzorcijuma projekta na konferenciji su učestvovali i predstavnici Uprave za zaštitu kulturnih dobara, Agencije za civilno vazduhoplovstvo, Uprave policije, Uprave prihoda i carina, Crvenog krsta Crne Gore, opština Kotor, Tivat i Herceg Novi, Resursnog centra za

sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“ u Kotoru, kao i predstavnik Evropske komisije. Tokom dva dana konferencije učesnici su razmijenili mišljenja i diskutovali o scenariju vježbe, lokacijama i radnim tačkama za vježbu, listi glavnih događaja i zadataka tokom vježbe, logističkim detaljima i procedurama prijema spasilačkih timova i pomoći i standardnim operativnim procedurama, kao i o načinima uključivanja lokalnih zajednica u sprovođenje vježbe i promociju preventivnih aktivnosti na smanjenju rizika od zemljotresa i drugih katastrofa.

5.5.9 Projekat ResponSEE – Projekat za planiranje, razvoj i sprovođenje vježbi Mehanizma Unije za civilnu zaštitu radi unapređenja odgovora na zemljotres u jugoistočnoj Evropi

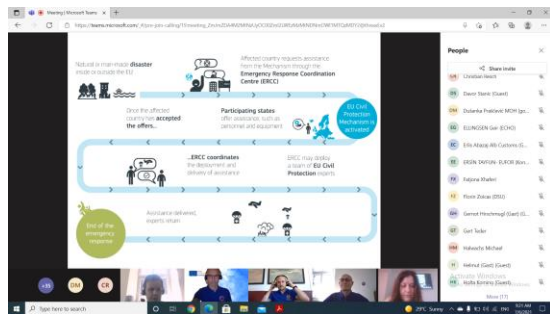
Projekat ResponSEE – Planning, development and conduct of a Union Civil Protection Exercise project to improve the response to an earthquake in South East Europe / Projekat za planiranje, razvoj i sprovođenje vježbi Mehanizma Unije za civilnu zaštitu radi unapređenja odgovora na zemljotres u jugoistočnoj Evropi, koji se implementira u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (Poziv za podnošenje predloga projekata – vježbe Mehanizma Unije za civilnu zaštitu) počeo je sa realizacijom 1. januara 2021. godine i trajeće 18 mjeseci. Projekat sprovodi Konzorcijum koga sačinjavaju Vlada Štajerske (Austrija), koordinator projekta, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine – Sektor za zaštitu i spašavanje, Ministarstvo unutrašnjih poslova Rumunije – Odsjek za vanredne situacije i Reliefgoods GmbH (Austrija). Pored toga, projekat podržavaju i Resilience Solutions International (Austrija), D.M.A.T. Consulting KG/ (Austrija) i Prepared International (Njemačka). Direktorat za zaštitu i spašavanje MUP-a Crne Gore i Nacionalna agencija za vanredne situacije Republike Albanije su pridruženi partneri. Cilj ovog projekta je jačanje pripravnosti na katastrofe na Zapadnom Balkanu kroz povećanje interoperabilnosti i unapređenje zajedničke regionalne i međunarodne saradnje u odgovoru na katastrofe, kao i podrška Albaniji i Bosni i Hercegovini u pridruživanju Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu.

Tokom 2021. godine, učestvovalo se na:

- ✚ Inicijalnoj planskoj konferenciji za pripremu štabne vježbe, vježbe komandnog mjesta i terenske vježbe, koja je održana 7. aprila, 2021. godine, kao i na sastancima Upravnog odbora projekta, 8. aprila, 3. maja i 7. juna 2021. godine. Ove aktivnosti su sprovedene onlajn.
- ✚ *Virtuelnoj regionalnoj štabnoj vježbi* na temu reagovanja u slučaju zemljotresa u uslovima pandemije izazvane COVID-19, koja se realizovala 6. i 7. jula 2021. godine. Na vježbi su učestvovali predstavnici iz Republike Albanije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore, kao i predstavnici Evropske komisije, UN agencija i drugih međunarodnih organizacija i Inicijative za pripremljenost i prevenciju katastrofa u jugoistočnoj Evropi (DPPI SEE). Na vježbi se simulirao regionalni odgovor u slučaju zemljotresa u uslovima pandemije izazvane korona virusom, aktivacija Mehanizma Unije za civilnu zaštitu, testiranje uspostavljenih procedura, smjernica i planova za pružanje i primanje međunarodne pomoći, kao i uvježbavanje koncepta podrške zemlje domaćina. Iz Crne Gore na vježbi su učestvovali predstavnici Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a, Ministarstva zdravlja, Uprave prihoda i carina, Crvenog krsta Crne Gore i Službe zaštite i spašavanja Kotor. Vježba je pokazala veoma visok nivo saradnje i interoperabilnosti

među svim subjektima na nacionalnom i regionalnom nivou kada je u pitanju donošenje odluka i sprovođenje procedura u slučaju zemljotresa, koji se desio za vrijeme pandemije.

- ✚ Glavnoj planskoj konferenciji za pripremu vježbe komandnog mjesta i terenske vježbe, u onlajn formatu 27. i 28. oktobra 2021. godine.
- ✚ *Virtuelnoj regionalnoj vježbi komandnog mjesta* na temu reagovanja u slučaju zemljotresa u uslovima pandemije izazvane COVID-19, koja se sprovedla 1. decembra 2021. godine. Učesnici na vježbi su bili predstavnici iz Republike Albanije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore, kao i predstavnici Evropske komisije, UN organizacija i drugih međunarodnih organizacija i Inicijative za pripremljenost i prevenciju katastrofa u jugoistočnoj Evropi (DPPI SEE). Na vježbi su se analizirale i razmatrale procedure u operativno-komunikacionim centrima za vanredne situacije u Albaniji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori (OKC 112) od dešavanja same katastrofe do raspoređivanja timova na terenu, procedure za traženje međunarodne pomoći, tranzitne procedure i procedure slanja međunarodnih timova za pomoć, kao i aspekti koordinacije u slučaju katastrofe, u ovom slučaju zemljotresa. Takođe, na vježbi se testirala i komunikacija i koordinacija između operativno-komunikacionih centara za vanredne situacije Albanije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore na regionalnom i međunarodnom nivou. Predstavnici Crne Gore na vježbi bili su iz Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a, Uprave prihoda i carina, Crvenog krsta Crne Gore, službe zaštite i spašavanja opština Budva i Bar. Vježba je pokazala veoma visok nivo koordinacije, komunikacije i interoperabilnosti na nacionalnom i regionalnom nivou između svih uključenih aktera, kada je u pitanju sprovođenje procedura traženja, slanja i primanja međunarodne pomoći u slučaju zemljotresa, koji se desio za vrijeme pandemije.

Slika broj 11: Virtuelna regionalna štabna vježba

Slika broj 12: Virtuelnoj regionalnoj vježbi komandnog mjesta

5.5.10 Projekat L2BR – Naučimo da budemo otporni

Projekat „L2BR – Learn to be Resilient (Naučimo da budemo otporni)“, realizuje se u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (Poziv za podnošenje predloga projekata – mrežno partnerstvo (Network Partnership)). Koordinator projekta je NALAS – Mreža udruženja lokalnih samouprava jugoistočne Evrope, dok su projektni partneri Direktorat za zaštitu i spašavanje MUP-a Crne Gore, Građevinski fakultet iz Zagreba, Grad Tirana, Institut za seizmologiju i zemljotresni inženjering iz Skoplja i Institut za javno zdravlje iz Podgorice. Opšti cilj projekta je jačanje uloge mreže znanja o civilnoj zaštiti Unije, kao inkluzivne platforme zajedničkog znanja i ekspertize, dobre prakse i umrežavanja radi uspostavljanja zajedničkog razumijevanja i zajedničke kulture prevencije, spremnosti i reagovanja u oblasti civilne zaštite i upravljanja

rizicima od katastrofa u EU i šire. Ukupna vrijednost projekta iznosi 229.919,46 € od čega Evropska unija finansira 195.431,50 €. Opredijeljeni iznos za Crnu Goru je 50.138,06 € od čega je 33.801,40 € opredijeljeno za projektne aktivnosti koje će sprovesti Ministarstvo unutrašnjih poslova. Projektne aktivnosti biće sprovedene u četiri države, i to: u Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji, Albaniji i Hrvatskoj. Projekat je započeo sa realizacijom 1. januara 2021. godine i trajaće 18 mjeseci.

Tokom 2021. godine, sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- ✚ Održan je početni (kick-off) sastanak, 20. maja 2021. godine, u onlajn formatu.
- ✚ Sastanak Upravljačkog odbora projekta, u onlajn formatu održan je 2. juna 2021. godine.
- ✚ Održana su i dva sastanka Jedinice za implementaciju projekta, 11. juna i 6. oktobra 2021. godine, takođe onlajn.

5.5.11 Projekat X-STOCK – Poboljšanje prekogranične pripremljenosti kroz zajedničko upravljanje zalihama u jugoistočnoj Evropi

Projekat X-STOCK – Poboljšanje prekogranične pripremljenosti kroz zajedničko upravljanje zalihama u jugoistočnoj Evropi počeo je sa realizacijom 1. aprila 2021. godine i trajaće 24 mjeseca. Konzorcijum koji implementira projekat čini devet organizacija, i to iz Crne Gore (Crveni krst Crne Gore i Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a), Sjeverne Makedonije, Srbije, Hrvatske, Bugarske, Austrije i Međunarodna federacija društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca. Koordinator projekta je Crveni krst Austrije. Sredstva koja su opredijeljena za realizaciju projekta iznose 579.057,25 eura od čega EU finansira 492.198,66 eura. Sredstva koja su ovim projektom opredijeljena za Crnu Goru iznose 40.934,77 € od čega je za Direktorata za zaštitu i spašavanje namijenjeno 1.397,90 €. Specifični cilj X-STOCK projekta je poboljšanje prekograničnog upravljanja katastrofama u Bugarskoj, Hrvatskoj, Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji i Srbiji putem poboljšanja prekogranične pripremljenosti kroz zajedničko upravljanje zalihama.

U okviru projektnih aktivnosti projekta X-STOCK, a na osnovu analize identifikovale su se relevantne institucije koje su dio sistema zaštite i spašavanja i koje mogu pomoći da se pristupi potrebnim podacima kako bi se unaprijedila saradnja iz ove oblasti kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom planu. U organizaciji Crvenog krsta Crne Gore organizovan je prvi nacionalni sastanak 30. septembra 2021. godine kako bismo mapirali zainteresovane strane i politike. Sastanku su prisustvovali predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova – Direktorata za zaštitu i spašavanje, Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva odbrane, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Uprave policije – Sektora granične policije, Crvenog krsta Crne Gore itd. Na sastanku su svi predstavnici upoznati sa idejom projekta i zajednički je razgovarano o ulogama različitih aktera. Takođe je razgovarano o dosadašnjoj saradnji, iskustvima i pokušali smo da identifikujemo nedostatke koje je potrebno poboljšati da bi se kreirale preporuke.

U periodu od oktobra do decembra 2021. godine organizovana su dva radna sastanka predstavnika Direktorata za zaštitu i spašavanje i predstavnika Crvenog krsta Crne Gore koji su zaduženi za upravljanje zalihama, na kojima se diskutovalo o procedurama, zakonskim rješenjima koja uređuju ovu oblast, kao i o uočenim nedostacima. Prema zaključcima sa ovih sastanaka, većina zaliha dostupnih za ovu vrstu istraživanja pripada Direktoratu za zaštitu i spašavanje i Crvenom krstu Crne Gore, tako su ova dva partnera razgovarala više o standardima i artiklima – proizvodima koji se čuvaju, kao i o njihovoj lokaciji.

Regionalni sastanak u okviru projekta održan je u periodu od 22. do 25. novembra 2021. godine u Strugi, u Sjevernoj Makedoniji. Cilj sastanka bio je razmjena iskustava i pravnih okvira u zemljama regiona, kako bi se u narednom periodu radilo na kreiranju sporazuma i procedura koji su neophodni za poboljšanje prekogranične saradnje. Ovaj sastanak je takođe iskorišćen da se odredi termin za naredni regionalni sastanak koji je planiran u Crnoj Gori u martu 2022. godine, koji je u obavezi da organizuje Crveni krst Crne Gore.

5.5.12 Projekat izgradnje kapaciteta za smanjenje rizika od katastrofa kroz Nacionalni informacioni sistem za šumske požare (NFFIS) i Smanjenje rizika od katastrofa zasnovano na rješenjima iz ekosistema (ECO-DRR)

Načelni sporazum u svrhu projekta izgradnje kapaciteta za smanjenje rizika od katastrofa kroz Nacionalni informacioni sistem za šumske požare (NFFIS) i Smanjenje rizika od katastrofa zasnovano na rješenjima iz ekosistema (ECO-DRR) potpisan je 22. oktobra 2020. godine sa japanskom Agencijom za međunarodnu saradnju (JICA) i od 2. marta 2021. godine zvanično su započele aktivnosti na projektu koje će biti realizovane tokom narednog petogodišnjeg perioda.

Tokom 2021. godine izvršeno je zvanično evidentiranje potpisanog načelnog Sporazuma i paralelno sa pomenutom aktivnošću, dobijeno je odobrenje za korišćenje kancelarija za potrebe projekta u zgradi „Limenka“ u Podgorici.

U periodu od 15. do 16. novembra 2021. godine održan je Prvi Regionalni seminar u Sjevernoj Makedoniji, kako bi se svi članovi crnogorskog projektnog tima detaljno upoznali sa projektnim rezultatima i iskustvima kolega iz Sjeverne Makedonije na implementaciji projekta vezano za Nacionalni informacioni sistem za šumske požare, kao i smanjenje rizika od katastrofa zasnovano na rješenjima iz ekosistema.

Projektni tim Crne Gore boravio je na Kosovu 28. novembra 2021. godine i tom prilikom je potpisan Zapisnik o međusobnoj saradnji na pripremi Metodologije za izradu projekta koji JICA sprovodi u pomenute dvije države.

Sastanak Grupe za tehničku saradnju (TCG) održan je 30. novembra 2021. godine kako bi se utvrdio Plan aktivnosti za 2022. godinu u okviru projekta, dok je sastanak Komiteta za zajedničku saradnju (JCC) održan 15. decembra 2021. godine tokom kojeg se izvještavalo o sprovedenim aktivnostima u 2021. godini, a potom je usvojen Plan za realizaciju aktivnosti u 2022. godini.

U periodu od 9. novembra do 15. decembra 2021. godine službenica Direktorata za zaštitu i spašavanje uspješno je završila onlajn Kurs na temu smanjenja rizika od katastrofa koje je zasnovano na rješenjima iz ekosistema.

5.5.13 Projekat Budimo pripremljeni

Projekat **Budimo pripremljeni (Let's Be Prepared)** sprovodio je FORS Montenegro, a finansirala ga je Evropska unija u okviru IPA Programa prekogranične saradnje Srbija – Crna Gora 2014-2020. Projekat je u Crnoj Gori sufinansiralo Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija. Ugovorno tijelo za projekat je Ministarstvo finansija Republike Srbije – Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU.

Projekat, koji se završio 31. januara 2021. godine, imao je za cilj unapređivanje kapaciteta institucija i službi iz Crne Gore i Srbije koje se bave zaštitom i spašavanjem za prevenciju požara

i poplava i ublažavanje njihovih posljedica, kao i informisanje stanovništva prekogranične oblasti o smanjenju rizika od nepogoda. Glavne aktivnosti projekta uključuju nabavku opreme za institucije i službe koje se bave poslovima zaštite i spašavanja čija vrijednost iznosi oko 125.000 eura (kombi vozilo, aluminijske i gumene čamce, motore i prikolice, kao i kompletne lične vatrogasne opreme, pumpe itd.) kada je u pitanju Crna Gora, prekogranične treninge i pokazne vježbe na teme vezane za zaštitu i spašavanje u slučajevima požara i poplava, prekogranične seminare o modelima dobre prakse u zaštiti od poplava i požara, obuke za predstavnike hidrometeoroloških službi, kampanju informisanja stanovništva o rizicima od nepogoda, preventivnim mjerama i aktivnostima koje bi trebalo preduzeti u slučajevima određenih nepogoda itd.

Mjesto realizacije projekta obuhvatalo je opštine: Berane, Bijelo Polje, Žabljak, Nikšić, Petnjica, Pljevlja i Šavnik u Crnoj Gori i opštine: Novi Pazar, Raška, Sjenica i Tutin u Srbiji. Projekat se realizovao u partnerstvu sa Sektorom za vanredne situacije MUP-a Republike Srbije. Glavne ciljne grupe projekta su Direktorat za zaštitu i spašavanje, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore i opštinske službe zaštite i spašavanja.

U okviru projekta, pored nabavke opreme, u 2021. godini sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- ✚ *Realizovani su trening i vježba na temu „Zaštita i spašavanje u slučaju požara u pograničnom regionu“, u periodu od 1. do 5. novembra 2021. godine na Kopaoniku. Treningu i vježbi, koju je organizovao Sektor za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije, prisustvovalo je 30 pripadnika lokalnih službi za zaštitu i spašavanje iz Crne Gore, pripadnici Direktorata za zaštitu i spašavanje Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore kao i pripadnici Sektora za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije. Ova prekogranična aktivnost organizovana je sa ciljem da učesnici unaprijede svoja znanja kada je reagovanje u slučaju požara u pograničnom regionu u pitanju, a onda i da tokom vježbe stečena znanja praktično primijene.*
- ✚ *Održano je onlajn takmičenje iz oblasti smanjenja rizika od katastrofa. Učenici četiri srednje škole iz Srbije i Crne Gore 17. decembra 2021. godine imali su priliku da pokažu svoje znanje na kvizu iz oblasti smanjenja rizika od katastrofa. Osnovni cilj ove aktivnosti je podizanje svijesti učenika kada je smanjenje rizika od katastrofa u pitanju, ali i povezivanje učenika i škola sa obje strane granice i uspostavljanje saradnje među njima. Kviz znanja je realizovan onlajn, putem platforme Zoom, a učenici su odgovarali na 15 pitanja putem aplikacije MyQuiz. Od četiri ekipe, iz Gimnazije „Panto Mališić“ iz Berana i Gimnazije „Miloje Dobrašinović“ iz Bijelog Polja i Ekonomsko-trgovinske i Tehničke škole iz Novog Pazara, najviše bodova je osvojila ekipa iz Gimnazije „Miloje Dobrašinović“ iz Bijelog Polja. Drugo mjesto pripalo je ekipi iz Ekonomsko-trgovinske škole iz Novog Pazara, trećeplasirana je bila ekipa iz Gimnazije „Panto Mališić“ iz Berana, dok su četvrti bili učenici Tehničke škole iz Novog Pazara. Propozicijama takmičenja utvrđeno je da svaka od ekipa dobije nagradu u skladu sa svojim plasmanom, pa su za svoje škole učenici ovom prilikom osvojili vrijedne nagrade – kopir aparat, desktop računar, projektor i štampač.*
- ✚ *Sproveden je prekogranični seminar na temu najbolje prakse Evropske unije u zaštiti od požara 21. i 22. decembra 2021. godine na Kopaoniku, kojem su prisustvovala 34 učesnika iz Crne Gore i Srbije. Na seminaru su razmijenjena znanja, iskustva, modeli dobre prakse i naučene lekcije kada su u pitanju prevencija, zaštita i spašavanje u slučaju požara. Teme koje su obrađene na seminaru su uključivale prezentaciju sistema civilne*

zaštite u Hrvatskoj, Mehanizam Unije za civilnu zaštitu, prezentaciju Sistema vatrogastva u Hrvatskoj i pregled požara, uticaj klimatskih i društvenih promjena na povećanje šumskih požara i ugroženost zajednice, prevenciju šumskih požara, naučene lekcije, taktiku gašenja šumskih požara, dugoročni uticaj produkata sagorijevanja i toplotnog stresa na vatrogasce, ulogu vatrogasne službe u upravljanju rizikom od šumskih požara itd.

- ✚ *Realizovani su obuka i vježba na temu zaštite i spašavanja u slučajevima poplava za spasilačke službe iz Crne Gore i Srbije, u periodu od 6. do 10. decembra 2021. godine u Nikšiću. Na prekograničnoj pokaznoj vježbi 29 spasilaca iz Crne Gore i Srbije je provjereno i pokazano da su spremni za spašavanje u slučajevima poplava i na brzim vodama po sistemu Rescue 3. Vježbi je prethodila četvorodnevna obuka spasilaca iz ove dvije zemlje koja je uključivala teorijski i praktični dio, a tokom koje su učesnici imali priliku da od licenciranih instruktora iz Hrvatske gorske službe spašavanja uče o savremenim metodama zaštite i spašavanja u slučajevima poplava i na brzim vodama. Polaznici koji su tokom obuke savladali zahtjeve i vještine koje ovakva vrsta obuke zahtijeva, a što su ocijenili sami instruktori, dobili su međunarodno priznate sertifikate Rescue 3.*
- ✚ *Jačanje kapaciteta Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore, na način što su Zavodu za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore 23. novembra 2021. godine uručeni desktop računari koje je organizacija FORS Montenegro nabavila za tu instituciju u okviru ovog projekta. Vrijednost 5 nabavljenih računara je 2.600 eura, a prethodno je u okviru istog projekta nabavljena oprema za numeričku prognozu vremena i numeričku ranu najavu i upozorenje u vrijednosti od 19.350 eura.*
- ✚ *Organizovani su dvodnevni treninzi za zaposlene u Zavodu za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore i Republičkom hidrometeorološkom zavodu Srbije. Training na temu „Prognoziranje i sistem ranog upozorenja – Ekstremne vremenske prilike“ održan je za 30 učesnika, dok je na drugom onlajn treningu održanom 23. i 24. decembra 2021. godine tema treninga bila „Klima i klimatski ekstremi“, pa su učesnici iz obje pomenute institucije imali priliku da čuju nešto više o analizi temperature i padavina, klimatskim promjenama i modelima i klimatskom operatoru CDO.*
- ✚ *Izrađena je mobilna aplikacija Budimo pripremljeni u cilju podizanja nivoa svijesti javnosti o rizicima od nepogoda, preventivnim mjerama i aktivnostima koje treba preduzeti u slučaju nepogoda, kao i o hidrometeorološkim prilikama.*
- ✚ *Održana je konferencija na temu Smanjenje rizika od katastrofa i značaj prekogranične i regionalne saradnje, 16. i 17. novembra 2021. godine u Kolašinu. Konferencija je imala za cilj razmjenu iskustava, mišljenja, modela dobre prakse i naučenih lekcija kada je u pitanju smanjenje rizika od katastrofa, kao i doprinos informisanju stanovništva i posebnih ciljnih grupa o ovoj oblasti i značaju međunarodne saradnje. Konferencija je okupila predstavnike institucija i službi koje se bave zaštitom i spašavanjem, organizacija civilnog društva, državne i lokalnih uprava, medija, projektnih partnera itd. iz Crne Gore i drugih zemalja.*
- ✚ *Sprovedena su predavanja o smanjenju rizika od poplava i požara u osnovnim i srednjim školama u cilnom području, u cilju edukacije učenika o aktivnostima koje je potrebno preduzimati u slučajevima nepogoda a koje mogu pomoći njima i njihovim porodicama da ostanu bezbjedni. Predavanja je organizovao FORS Montenegro u saradnji sa područnim jedinicama Direktorata za zaštitu i spašavanje i predstavnicima lokalnih službi zaštite i spašavanja. Tom prilikom učenici su dobili konkretna uputstva i smjernice od*

strane stručnih lica o preventivnim mjerama, kao i onim aktivnostima koje treba preduzimati u toku poplava i požara kako bi umanjili njihove štetne posljedice. Učenicima su podijeljene i publikacije pripremljene u okviru projekta na ove teme a informisani su i o besplatnom Evropskom broju za hitne slučajeve – 112, putem kojeg mogu dobiti pomoć bilo koje hitne službe – policije, službe zaštite i spašavanja i hitne medicinske pomoći, kako u Crnoj Gori i zemljama iz regiona, tako i u zemljama EU. Ukupno je održano 31 predavanje kojima je prisustvovalo 797 učenika. Takođe su za 2 škole izrađeni planovi zaštite i spašavanja od požara.

5.6 Ostale aktivnosti na polju regionalne i međunarodne saradnje

Kada je u pitanju regionalna saradnja, i tokom 2021. godine, uglavnom preko web aplikacija, učestvovalo se u aktivnostima u okviru Inicijative za pripremljenost i prevenciju katastrofa u jugoistočnoj Evropi (DPPI SEE). Učestvovalo je na dva regionalna sastanka, koji su održani onlajn 14. i 15. aprila i 9. i 13. decembra 2021. godine, kao i na Prvoj hrvatskoj konferenciji o potresnom inženjerstvu (1CroCEE), onlajn kursu za trenere vezano za SPHERE-a priručnik, onlajn radionici vezano za podizanje svijesti građana u okviru LINKS projekta i onlajn kursu za upotrebu dronova u humaniratnim operacijama koji su organizovani u okviru Godišnjeg plana obuka (DMTP 2021) DPPI SEE. Takođe, dva predstavnika Asocijacije speleoloških društava Crne Gore učestvovali su na obuci za spašavanje iz pećina, u periodu od 25. septembra do 3. oktobra 2021. godine, u Trening centru u Sežani, u Republici Sloveniji. U okviru DMTP 2021, održana je i *simulaciona regionalna štabna vježba (Table Top Exercise – TTX) LOGEX 2021*. Ova vježba predstavljala je rezultat konsultacija i diskusija o modalitetima kako da se bolje identifikuju potrebe i praznine u znanju u državama članicama DPPI SEE na temu logističke spremnosti, koje su tokom 2021. godine pokrenuli DPPI SEE, Globalni logistički klaster i Međunarodna Federacija Crvenog krsta – IFRC. „LOGEX 2021“ simulaciona vježba bila je zasnovana na diskusiji na temu logistike u vanrednim situacijama. Tokom vježbe, države učesnice su imale priliku da rade na izmišljenom scenariju koji se dešavao u fiktivnoj zemlji pogođenoj katastrofalnim zemljotresom. Njihov fokus bio je samo na logističkim aspektima odgovora, kao što je priprema plana odgovora, transport i aspekti skladištenja. Ova onlajn vježba se istovremeno održala u 10 zemalja članica Inicijative, u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Hrvatskoj, Crnoj Gori, Sloveniji, Srbiji, Sjevernoj Makedoniji, Rumuniji i Turskoj i omogućila je testiranje i uvježbavanje kapaciteta država članica DPPI SEE za logistički odgovor tokom velikih operacija pomoći u slučaju katastrofa i identifikovanje nedostataka kako na nacionalnom tako i na regionalnom nivou. Naučene lekcije sa ove vježbe omogućice osmišljavanje, pripremu i organizaciju obuka u okviru DPPI SEE u narednom periodu. Na vježbi iz Crne Gore učestvovali su predstavnici Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a, Uprave policije – Sektora granične policije, Uprave prihoda i carina i Crvenog krsta Crne Gore.

Potpisan je *Ugovor o donaciji između Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Rumunske agencije za međunarodnu razvojnu saradnju (RoAid)*, 28.12.2021. godine u Bukureštu. Ovim ugovorom Direktoratu za zaštitu i spašavanje donirano je 17.650,00 eura radi nabavke kontejnera za multi-rizik i opreme za zaštitu i spašavanje, u 2022. godini. Ova donacija predstavlja doprinos RoAid-a u okviru regionalnog projekta „*Pomoć i prenos znanja u oblasti upravljanja vanrednim situacijama*“. Cilj projekta je jačanje institucionalnih i operativnih kapaciteta u oblasti upravljanja vanrednim situacijama u Bosni i Hercegovini, Republici Severnoj Makedoniji i Crnoj Gori. U okviru ovog projekta, predstavnici Direktorata za zaštitu i spašavanje

MUP-a, Ministarstva zdravlja i Instituta za javno zdravlje, učestvovali su zajedno sa predstavnicima Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine u razmjeni iskustava, znanja i dobrih praksi u oblasti vanrednih situacija sa predstavnicima Generalnog inspektorata za vanredne situacije i Odsjeka za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova Rumunije, koja se realizovala 26. i 27. oktobra 2021. godine, u Bukureštu. Tokom posjete Bukureštu, održan je niz sastanaka sa državnim sekretarom u Ministarstvu unutrašnjih poslova Rumunije, dr Raedom Arafatom i drugim predstavnicima njihovog sistema civilne zaštite na kojima su razmijenjene informacije u vezi sa organizacijom i funkcionisanjem sistema civilne zaštite u Rumuniji, ulogom Ministarstva unutrašnjih poslova u koordinaciji i rukovođenju aktivnostima na suzbijanju pandemije izazvane korona virusom, programima obuka i funkcionisanjem njihovih trening centara za civilnu zaštitu, kao i o modalitetima saradnje i podrške Crnoj Gori.

U skladu sa najboljim međunarodnim praksama i standardima, izvršena je adaptacija stražarnice i dvije skladišne zgrade u magacinu u Rogamima, u kojem se čuvaju materijalno-tehnička sredstva značajna za sistem zaštite i spašavanja i Upravu policije. Ova aktivnost realizovana je uz finansijsku pomoć Vlade Njemačke, kroz regionalni projekat koji sprovodi Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP).

U organizaciji Njemačke agencije za međunarodnu saradnju – GIZ, realizovana je obuka trenera (ToT) na temu “Upravljanje rizikom od katastrofa za lokalne donosioce odluka”, u periodu od 19. do 21. jula 2021. godine, u Podgorici. Nakon ove obuke trenera, izvršena je obuka Opštinskog tima za zaštitu i spašavanje gradske opštine Golubovci na temu „Upravljanje rizikom od poplava za lokalne donosioce odluka“, koja je održana 10. i 11. novembra 2021. godine u Golubovcima.

Radi saniranja posljedica zemljotresa, koji je pogodio Republiku Hrvatsku 29. decembra 2020. godine, Vlada Crne Gore odlučila je da pruži humanitarnu pomoć Republici Hrvatskoj (Zaključak Vlade broj: 07-105/2 od 14. januara 2021. godine). Humanitarna pomoć koja je obezbijedena iz resursa Direktorata za zaštitu i spašavanje MUP-a, sastojala se od posteljina (100 kompleta), vreća za spavanje (100 komada), čebadi (200 komada) i podmetača za spavanje (100 komada) i uručena je 21. januara 2021. godine.

Direktorat za zaštitu i spašavanje MUP-a koordinirao je primanje humanitarne pomoći, koja je upućena Crnoj Gori radi ublažavanja epidemije korona virusa. U pitanju je pomoć koju je Crna Gora primila kroz Mehanizam Unije za civilnu zaštitu od Republike Slovačke, Republike Slovenije i Kraljevine Danske, kao i iz posebnog – rescEU instrumenta Mehanizma Unije za civilnu zaštitu. Ukupna vrijednost primljene pomoći je 3.220.374,73 eura⁷.

Slika broj 13: Pomoć Kraljevine Danske

Slika broj 14: rescEU – pomoć iz medicinskih zaliha EU

⁷ Tabela sa primljenim donacijama data je u Prilogu broj 5.

6. BUDŽET

Budžetom Ministarstva unutrašnjih poslova za 2021. godinu, za potrebe Direktorata za zaštitu i spašavanje bio je obezbijeđen iznos od 3.267.939,99 eura. S obzirom na strukturu utrošenih sredstava u budžetu, jasno je da nije bilo dovoljno novca za potrebe razvoja sistema zaštite i spašavanja, odnosno za stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika operativnih jedinica, nabavku nove opreme i sredstava, angažovanje pripadnika operativnih jedinica u aktivnostima zaštite i spašavanja itd.

Kada su u pitanju budžeti jedinica lokalne samouprave u 2021. godini ukupno je bilo opredijeljeno 9.738.912,00 eura⁸.

Napominjemo da je budžetom Ministarstva unutrašnjih poslova za 2022. godinu za potrebe Direktorata za zaštitu i spašavanje obezbijeđen iznos od 3.980.824,85 eura, što je nedovoljno za realizaciju redovnih i zakonskih obaveza Direktorata za zaštitu i spašavanje. Ovo tim prije što na zarade zaposlenih otpada više od polovine budžetom odobrenih sredstava.

Zahtjev Direktorata za zaštitu i spašavanje za budžetskim sredstvima za 2022. godinu od 8.566.133,52 eura nije naišao na puno razumijevanje Ministarstva finansija i socijalnog staranja, već je prepolovljen što se može negativno odraziti na dalji razvoj sistema zaštite i spašavanja. Ističemo i da nisu odobrena dovoljna finansijska sredstva za održavanje protivpožarnih aviona i helikoptera što će za direktnu posljedicu imati nemogućnost korišćenja protivpožarne avijacije u 2022. godini tokom ljetnjeg perioda pojačane požarne opasnosti.

Planirani budžet jedinica lokalne samouprave za 2022. godini je 9.201.279,00 eura⁹.

7. OCJENA STANJA, ZADACI I PRIORITETI U 2022. GODINI

Funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori može se smatrati uspješnim i može se konstatovati da je dalo očekivane rezultate u 2021. godini, iako se radilo u uslovima izazvanim korona virusom.

Posebno ističemo rad na zakonskim i podzakonskim dokumentima, izradi Procjene rizika od katastrofa Crne Gore, donošenju nacionalnih planova za zaštitu i spašavanje od klizišta i odrona i hemijskih i bioloških rizika i sprovođenju aktivnosti iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije za smanjenje rizika od katastrofa 2018-2023, za 2021. godinu. Tokom 2021. godine, realizovan je veliki broj aktivnosti u okviru raznih programa i projekata od kojih izdvajamo sprovođenje terenske vježbe na temu gašenja šumskih požara u okviru 3 WATCH OUT projekta, učestvovanje na regionalnim virtuelnim simulacionim vježbama i nabavku opreme za Direktorat za zaštitu i spašavanje i učesnike sistema zaštite i spašavanja. Ističemo i značaj učestvovanja na NATO EADRCC međunarodnoj terenskoj vježbi upravljanja posljedicama vanrednih situacija „SJEVERNA MAKEDONIJA 2021“, pružanje humanitarne pomoći Republici Hrvatskoj radi saniranja posljedica zemljotresa, koordiniranje primanja humanitarne pomoći, koja je upućena Crnoj Gori radi ublažavanja epidemije korona virusa, učestvovanje u aktivnostima u okviru DPPI SEE, Mehanizma Unije za civilnu zaštitu i NATO-a, kao i u drugim aktivnostima vezanim za evroatlantske integracije itd.

⁸ Podatke o budžetu za 2021. godinu nisu dostavile opštine Andrijevića, Budva i Mojkovac, tako da podaci ovih opština nisu ušli u ukupni iznos opredijeljenih sredstava za 2021. godine.

⁹ Podatke o planiranom budžetu za 2022. godinu nisu dostavile opštine Andrijevića, Budva i Mojkovac, tako da je ukupni iznos planiranih sredstava za 2022. godinu dat bez ovih opština.

Shodno navedenom, a u cilju nadogradnje uspostavljenog sistema zaštite i spašavanja identifikovane su prioritetne aktivnosti koje je neophodno realizovati u 2022. godini, i to:

- ◆ dalje normativno uređenje sistema;
- ◆ izrada i sprovođenje dvogodišnje Akcionog plana za sprovođenje Strategije za smanjenje rizika od katastrofa;
- ◆ izrada procjene sposobnosti upravljanja rizicima;
- ◆ donošenje Nacionalnog plana za zaštitu i spašavanje od radijacionih i nuklearnih nesreća;
- ◆ održavanje VIII konferencije Nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa;
- ◆ jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta Direktorata za zaštitu i spašavanje;
- ◆ završetak radova i otvaranje Nacionalnog trening centra za zaštitu i spašavanje u Podgorici.
- ◆ priprema i organizovanje štabne vježbe, vježbe komandnog mjesta i terenske vježbe na temu reagovanja u slučaju zemljotresa na teritoriji Boke kotorske, u okviru projekta BALANCE, kao i učestvovanje na sličnim regionalnim vježbama;
- ◆ održavanje uspostavljene i dalji razvoj bilateralne i regionalne saradnje, implementacija preuzetih obaveza u skladu sa međunarodnim sporazumima, učestvovanje u aktivnostima i radnim tijelima Mehanizma Unije za civilnu zaštitu, učestvovanje u radu Komiteta za civilno planiranje u vanrednim situacijama (CEPC), Grupe za civilnu zaštitu (Civil Protection Group) i drugim aktivnostima u okviru NATO-a;
- ◆ Potpuna implementacija NICS sistema na državnom nivou;
- ◆ Nastaviti obuku svih učesnika u sistemu zaštite i spašavanja za upotrebu NICS sistema sa posebnim osvrtom na obuku za održavanje navedenog sistema;
- ◆ Nastaviti aktivnosti na formiranju i obuci Dron tima Direktorata za zaštitu i spašavanje;
- ◆ sprovođenje osposobljavanja i usavršavanja učesnika zaštite i spašavanja;
- ◆ jačanje saradnje sa lokalnim samoupravama i podizanje svijesti nadležnih lokalnih subjekata na teme vezane za smanjenje rizika od katastrofa i zaštite i spašavanja;
- ◆ unapređenje saradnje sa svim državnim organima i organima državne uprave, ustanovama, institucijama, preduzećima, predstavnicima civilnog društva i drugim subjektima na planu preventivnog i operativnog djelovanja, s ciljem njihovog efikasnijeg uključivanja u slučaju prirodnih i drugih nesreća.
- ◆ nastavak realizacije projekata koji su započeti u prethodnoj godini, kao i realizacija novih projekata s ciljem unapređenja stanja sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori;
- ◆ praćenje realizacije projekata koji se finansiraju iz sredstava Fonda sredstava za zaštitu i spašavanje;
- ◆ nastavak jačanja svijesti građana i djece o zaštiti i spašavanju u slučaju hazarda sa posebnim akcentom na edukaciju putem medija.

PRILOZI

INTERVENCIJE OPŠTINSKIH SLUŽBI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U 2021. GODINI

Vrsta intervencije		Br. Interven.	Napomena	
Požari u zatvorenom prostoru	Stambeni objekti	498		
	Pomoćni objekti	127		
	Poslovni i industrijski objekti	102		
Požari na otvorenom prostoru	Šumski	707		
	Nisko rastinje i srednjogorica	2083		
	Sijena	123		
	Kontejneri - deponije	1556		
	Poljoprivredno zemljište (ha)	pašnjaci	89	
		livade	118	
	Obradivo zemljište(ha)	voćnjaci	1	
vinogradi		-		
maslinjaci		4		
Požari na motornim vozilima	PMV	217		
	TMV	17		
	U željezničkom saobraćaju	2		
Požari na elektro instalacijama i uređajima	Dalekovodi - električni stubovi	115		
	Trafostanice	21		
Intervencije na putevima	Saobraćajne nesreće - izvlačenje Auta	177		
	Intervencije prilikom akcidenta sa opasnim materijama	9		
	Raščišćavanje i pranje puta nakon udesa	526		
	Pretraživanje terena u potrazi za nestalim licima	531		
Akcije spašavanja prilikom elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoških i drugih nesreća	Požar	21		
	Poplava	149		
	Ruševina	-		
	Klizišta - Odroni	-		
	Spašavanja u planinama i kanjonima	35		
	Nezgode u civilnom vazduhoplovstvu	-		
Usluge – dostava vode	Građanima	3302		
	Preduzećima i ustanovama	418		
Dežurstva prilikom javnih okupljanja	Sportske i kulturne manifestacije	488		
	Ostalo	296		
Tehnička podrška prilikom akcija spašavanja	Spašavanje životinja	265		
	Ostalo	828		
Dežurstva prilikom uklanjanja bespravno podignutih objekata po pozivu nadležnih službi		328		
Ostalo	Lažne dojave građana, poziv za kontrolisano paljenje, punjenje goriva	2807		
Ukupno:		15.960		

PRILOG BROJ 2**KADROVSKA STRUKTURA SLUŽBI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U 2021. GODINI**

Opština	Broj zaposlenih u stalnom radnom odnosu-operativni dio		Broj zaposlenih u stalnom radnom odnosu-administrativni dio	Broj zaposlenih po ugovoru-operativni dio		Broj zaposlenih po ugovoru-administrativni dio	Ukupno		Broj nepopunjenih radnih mjesta prema sistematizaciji	
	Vatrogasci-spasioci	Ostali		Vatrogasci-spasioci	Ostali		Operativni dio	Administrativni dio	Vatrogasci-spasioci	Ostali
Andrijevića	9	1	1	1	9	1	20	2	/	/
Bar	30	11	2	/	/	/	41	2	/	1
Berane	31	2	4	/	/	/	33	4	2	1
Bijelo Polje	15	1	3	5	/	/	21	3	9	6
Budva	57	/	1	26	2	/	85	1	16	6
Cetinje	26	/	1	3	/	/	29	1	/	/
Danilovgrad	15	3	3	/	/	/	18	3	19	8
Gusinje	9	1	/	/	/	2	10	2	3	7
Herceg Novi	34	4	2	7	/	1	45	3	/	Po potrebi službe
Kolašin	11	1	1	3	-	1	15	2	3	1
Kotor	24	/	/	/	/	/	24	/	5	/
Mojkovac	13	1	1	/	1	1	15	2	5	2
Nikšić	52	9	2	1	1	2	63	4	6	6
Petnjica	3	2	/	2	/	1	7	1	/	/
Plav	23	2	1	/	1	/	26	1	1	2
Plužine	1	1	1	8	/	/	10	1	/	/
Pljevlja	31	/	2	/	/	/	31	2	/	2
Podgorica	68	3	25	/	/	/	71	25	5	4

Rožaje	21	/	9	4	/	/	25	9	/	/
Šavnik	6	/	3	/	/	/	6	3	/	/
Tivat	27	/	/	/	/	/	27	/	1	1
Ulcinj	22	7	/	/	/	/	29	/	8	6 sezonskih 1 zamjenik komandira
Žabljak	8	/	/	/	1	/	9	/	1	/
UKUPNO	536	49	62	60	15	9	660	71	84	54

PRILOG BROJ 3

SMJEŠTAJNI KAPACITETI SLUŽBI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U 2021. GODINI					
Opština	Površina (m²)			Adekvatan/neadekvatan	Vlasnička struktura
	smještajni	garažni	magacinski		
Andrijevisa	30 m ²	60 m ²	20 m ²	Adekvatan	Opština Andrijevisa
Bar	1.204,68 m ²	422,40 m ²	50 m ²	Adekvatan	Opština Bar
Berane	743,50 m ²	371,30 m ²	85,20 m ²	Adekvatan	Opština Berane
Bijelo Polje	255 m ²	268 m ²	U okviru smjestajno	Adekvatan	Opština Bijelo Polje
Budva	150 m ²	60 m ²	30 m ²	Neadekvatan	Opština Budva
Cetinje	363 m ²	220 m ²	100 m ²	Adekvatan	Prijestonica Cetinje
Danilovgrad	300 m ²	200 m ²	100 m ²	Adekvatan	Opština Danilovgrad
Gusinje	170 m ²	/	/	Adekvatan	Opština Gusinje
Herceg Novi	247 m ²	409 m ²	247 m ²	Adekvatan	Opština H. Novi
Kolašin	90 m ²	129 m ²	30 m ²	Neadekvatan	Opština Kolasin
Kotor	//			Neadekvatan	Opština Kotor
Mojkovac	/	/	/	Adekvatan	Opština Mojkovac
Nikšić				Neadekvatan	Opština Nikšić
Petnjica	25 m ²	40 m ²	/	Neadekvatan	Opština Petnjica
Plav	50 m ²	120 m ²	30 m ²	Adekvatan	Opština Plav
Plužine	/	/	396 m ²	Adekvatan	Opština Pluzine
Pljevlja	223 m ²	233 m ²	23 m ²	Neadekvatan	Opština Pljevlja
Podgorica	500 m ²	1000 m ²	800 m ²	Adekvatan	Opština Podgorica
Rožaje	200 m ²	160 m ²	30 m ²	Neadekvatan	Opština Rožaje
Šavnik	100 m ²	208 m ²	106 m ²	Adekvatan	Opština Savnik
Tivat	240 m ²	/	25 m ²	Neadekvatan	Zakup

Ulcinj				Adekvatan	Opština Ulcinj
Žabljak	200 m2	200 m2	20 m2	Adekvatan	Opština Zabljak

PRILOG BROJ 4**ANGAŽOVANJE ODSJEKA ZA NUS U PERIODU OD 01.01. DO 31.12. 2021 GODINE**

Mjesec januar				
1.	Nikšić – Slano jezero	02.01		1 mbm
2.	Bar	07.01		1 tog
3.	Podgorica	08.01		1 rb
4.	Pljevlja	11.01		2 rakete KUB
5.	Nikšić	12.01		1 brs
6.	Berane	13.01		2 brs
7.	Kotor i Cetinje	14.01		predmeti KD
8.	Danilovgrad	15.01		sredstva za FC
9.	Podgorica	15.01		predmeti KD
10.	Podgorica	18.01		2 mbm
11.	Bar	20.01		pirotehnika
12.	Berane	21.01		sastanak u vezi uništavanja
13.	Kotor	22.01		1 mbm i 1 brs
14.	Pljevlja	25.01		sredstva iz vojne fabrike
15.	Danilovgrad	26.01		sredstva iz PG i KO
16.	Podgorica	27.01		asistencija UP
17.	Podgorica	28.01		pretraga terena
18.	Pljevlja	29.01		2 spec. ab
Mjesec februar				
19.	Podgorica – Rogame	01.02		predaja oko 3 t NUS-a za uništavanje
20.	Kotor-Nikšić	03.02		sredstva za FC
21.	Podgorica – Rogame	03.02		preseljenje sredstava
22.	Nikšić – Kljakovica	04.02		6 rb za FC
23.	Podgorica – Rogame	05.02		predaja oko 5,2 t NUS-a za uništavanje
24.	H.Novi	07.02		sredstva za FC
25.	Danilovgrad	08.02		FC – predaja sredstava KD
26.	Podgorica – uprava Carine	10.02		sredstva po zapisniku
27.	Berane	11.02		kontrola projekta
28.	Podgorica – Rogame	11.02		predaja oko 1.5 t NUS-a za uništavanje
29.	Podgorica – CB	12.02		100 kg pirotehnike
30.	Podgorica	17.02		70 kg pirotehnike
31.	Berane – Polix	18.02		kontrola projekta
32.	Podgorica – Rogame	19.02		predaja oko 3 t NUS za uništavanje
33.	Podgorica	19.02*		1 rb za FC
34.	Mojkovac	22.02		44 edk + oprema

35.	Bar	22.02		1mbm	
36.	Berane	22.02		kontrola projekta	
37.	Nikšić	23.02		sredstva za FC	
38.	Podgorica	23.02		1 rb	
39.	Danilovgrad	24.02		sredstva iz FC	
40.	Danilovgrad	25.02		uništavanje 1 rb	
41.	Podgorica	26.02		1 rb	
Mjesec mart					
42.	Podgorica	01.03		2 brs	
43.	Podgorica – Rogame	02.03		procjena vozila iz NPA	
44.	Berane	03.03		kontrola projekta	
45.	Podgorica – stari aerodrome	03.03		1 ab	
46.	Danilovgrad – FC	05.03		sredstva za FC	
47.	Bar – Pečurice	07.03		4 rb	
48.	Podgorica – Rogame	09.03		predaja oko 3 t NUS-a za uništavanje	
49.	Berane	09.03		kontrola projekta	
50.	H. Novi	10.03		5 rb	
51.	Podgorica	11.03		sastanak sa ministrom UP	
52.	Danilovgrad	12.03		sredstva za FC	
53.	Danilovgrad	14.03		1 rb	
54.	Podgorica – Rogame	15.03		predaja oko 1 t NUS-a za uništavanje	
55.	Berane	16.03		kontrola realizacije projekta	
56.	Podgorica	19.03		1 brs	
57.	Podgorica – Golubovci	25.03		1 rb	
58.	Berane	26.03		kontrola realizacije projekta	
59.	Kolašin – Mateševo	26.03		1 mbm	
60.	Bijelo Polje	28.03		2 rb	
61.	Podgorica	29.03		1 tog	
62.	Berane	30.03		kontrola realizacije projekta	
Mjesec april					
63.	Tivat	01.04		sredstva za FC	
64.	Podgorica	02.04		1 rb	
65.	Podgorica	05.04		predaja sredstava UP Batrić Radusinović	
66.	Berane	06.04		kontrola realizacije projekta	
67.	Ulcinj	07.04		sredstva za FC	
68.	Budva – više lokacija	07.04		1 rb i artificije	
69.	Podgorica	09.04		artificije	
70.	Podgorica – Rogame	10.04		1 mbm	
71.	Kotor	10.04		1 rb	
72.	Podgorica – Donja Gorica	11.04		eksploziv	
73.	Tivat	11.04		sredstva za FC	

74.	Danilovgrad	11.04		sredstva za FC
75.	Danilovgrad – FC	12.04		sredstva za vještačenje
76.	Berane	13.04		kontrola realizacije projekta
77.	Mojkovac	13.04		1 mbm
78.	Danilovgrad	15.04		preuzimanje sredstava iz FC
79.	Kotor	17.04		1 rrb
80.	Podgorica	19.04		sastanak kod državnog sekretara
81.	Berane	19.04		kontrola realizacije projekta
82.	Mojkovac	20.04		uništavanje 1 rb; 1 rb
83.	H.Novi	20.04		4 rb i 95 kom municije
84.	Nikšić	20.04		veća količina artificija
85.	Podgorica – Zagorič	20.04		5 rb
86.	Berane	21.04		transport artificija radi skladištenja
87.	Podgorica	22.04		revizija-kontrola projekata
88.	Podgorica	26.04		inicijalna sredstva i eksploziv
89.	Berane	29.04		kontrola realizacije projekta
90.	Tivat	30.04		1 rb
Mjesec maj				
91.	Nikšić	01.05		1 brs
92.	Kolašin – više lokacija	03.05		2 mbm
93.	Berane	04.05		kontrola realizacije projekta
94.	B. Polje	04.05		uništavanje 1 rb
95.	Podgorica	05.05		1 rb
96.	Pljevlja	06.05		2 rb
97.	Budva - Kotor	08.05		monitoring za potrebe Terne
98.	Budva – Kotor	09.05		monitoring za potrebe Terne
99.	Budva – Kotor	10.05		monitoring za potrebe Terne
100.	Budva – Kotor	11.05		monitoring za potrebe Terne
101.	Budva – Kotor	12.05		monitoring za potrebe Terne
102.	Berane	12.05		kontrola realizacije projekta
103.	Budva – Kotor	13.05		monitoring za potrebe Terne
104.	Budva – Kotor	14.05		monitoring za potrebe Terne
105.	Budva – Kotor	14.05		preuzimanje 280 kg NUS-a
106.	Kotor	14.05		predmeti KD
107.	Bar	15.05		tog
108.	Budva – Kotor	15.05		monitoring za potrebe Terne
109.	Budva – Kotor	16.05		monitoring za potrebe Terne
110.	Kolašin	16.05		1 mbm
111.	Podgorica	16.05		predmeti KD
112.	Barane	18.05		kontrola realizacije projekta
113.	Kotor	21.05		predmeti KD
114.	Kolašin	22.05		1 rb
115.	Plantaže	23.05		1 mbm

116.	Danilovgrad	24.05		predaja predmeta KD
117.	Berane	25.05		završna kontrola projekta
118.	Podgorica	26.05		kolegijum
119.	Kolašin	27.05		2 tog
120.	Kotor	28.05		predmeti KD
121.	Podgorica	29.05		vještačenje u magacinu
Mjesec jun				
122.	Berane	02.06		kontrola dokumentacije projekta
123.	Podgorica – Rogame	03.06		obilazak magacina sa direktorom
124.	Budva i H.Novi	07.06		60 kg pirotehnike
125.	Ulcinj	10.06		1 rb
126.	Danilovgrad	15.06		sredstva iz FC (oko 10 kg)
127.	B.Polje – Kovren	16.06		1 rb
128.	Podgorica	17.06		vještačenje u Rogamima
129.	Budva	19.06		1 rb
130.	Pljevlja	22.06		3 rb, inicijalna sredstva
131.	Kotor	28.06		predmeti kd
Mjesec jul				
132.	Sarajevo – Bosna i Hercegovina	02.07		25.godina NPA BiH
133.	Nikšić	05.07		sredstva za FC
134.	Berane	08.07		1 tog
135.	Podgorica – kamp Zlatica	12.07		generalna proba za vježbu
136.	Podgorica – kamp Zlatica	13.07		vježba
137.	Podgorica	14.07		1 tog
138.	B. Polje	15.07		2 brs
139.	Golubovci – Mojanovići	19.07		1 rrb 64mm zolja i 3 rb
140.	Ulcinj	20.07		upaljač rb
141.	Nikšić	21.07		1 rb
142.	Berane	22.07		1 brs
143.	Berane	24.07		2 rb
144.	Podgorica	25.07		1 tog
145.	Cetinje	27.07		sredstva iz Osnovnog Suda
146.	Nikšić – Glibavci	30.07		uništavanje 1 rb
Mjesec avgust				
147.	Danilovgrad – Sige	01.08		1 tog
148.	Podgorica	02.08		1 brs
149.	Kotor	03.08		sredstva za FC
150.	Budva	03.08		preuzimanje donacije
151.	Kotor	04.08		1 raketa 127mm
152.	Nikšić	05.08		asistencija UP (Milošević R)
153.	Nikšić	06.08		asistencija UP (Milošević R)
155.	Cetinje	06.08		asistencija UP

156.	Podgorica	11.08		sredstva za FC
157.	Danilovgrad	13.08		asistencija UP
158.	Pljevlja	13.08		1 mbm
159.	Podgorica	14.08		1 tog
160.	Andrijevica	14.08		1 brs
161.	Podgorica	15.08		1 mbm
162.	Plav	23.08		2 rb
163.	Podgorica – Rogame	24.08		vještačenje predmeta Kd
164.	Kotor	25.08		sredstva za FC
165.	Tuzi	26.08		školska sredstva iz OŠ
166.	Nikšić	27.08		sredstva za FC
167.	Podgorica	30.08		1 brs
168.	Berane i Andrijevica	31.08		sredstva za SZiS i 1 rb
Mjesec septembar				
169.	H. Novi – Bijela	01.09		pirotehnika
170.	Tivat – Radovići	05.09		uništavanje 2 rb
171.	Sarajevo – BiH	07-09.09		seminar
172.	Podgorica – Stari aerodrom	09.09		sredstva za FC
173.	Podgorica – Konik	09.09		sredstva za FC
174.	Podgorica	11.09		1 rb
175.	Kolašin	16.09		1 rb i 1 mbm
176.	Podgorica – Plantaže	18.09		1 mbm
177.	Podgorica – Proganovići	19.09		1 rb
178.	Nikšić	24.09		1 rb i 1 tog
179.	Kolašin – Mateševo	28.09		identifikacija ab
180.	Kolašin – Mateševo	30.09		rad na zbrinjavanju ab
Mjesec oktobar				
181.	Kolašin – Mateševo	01.10		rad na zbrinjavanju ab
182.	Kolašin – Mateševo	02.10		rad na zbrinjavanju ab
183.	Kolašin – Mateševo	04.10		razoružavanje ab i uništavanje upaljača
184.	Berane – Polix	05.10		transport ab radi skladištenja
185.	Podgorica – Rogame	09.10		sredstva za FC
186.	Podgorica – Radovče	10.10		asistencija UP
187.	Podgorica – Vranići	11.10		asistencija UP
188.	Kotor – Mirac	12.10		identifikacija tg
189.	Berane	13.10		transport NUS-a
190.	Podgorica – Vranjske njive	14.10		ronjenje – vađenje 61 tog
191.	Berane	19.10		transport NUS-a
192.	Podgorica	20.10		seminar
193.	Podgorica – Masline	20.10		sredstva za FC
194.	Podgorica – Vranjske njive	21.10		uređenje terena za ronjenje
195.	Podgorica	21.10		seminar
196.	R. Srbija – Beograd	21.10		sastanak
197.	Kolašin	21.10		1 mbm

198.	Kotor	22.10		2 rb
199.	R. Srbija – Beograd	22.10		sastanak
200.	Podgorica – Rogame	25.10		vještačenje sa FC
201.	Podgorica – Vranjske njive	28.10		ronjenje –vađenje 141tog
202.	Podgorica – Kolašin	30.10		1 top, 1 rb
203.	Podgorica – Kolašin	31.10		2 tog
204.	Podgorica – Tuzi	31.10		64mm raketa
Mjesec novembar				
205.	Berane	03.11		transport 1.5 tone NUS-a
206.	Kolašin	03.11		2 ab
207.	Podgorica	08.11		1 brs
208.	Podgorica	09.11		priprema sredstava za transport
209.	Danilovgrad	10.11		transport u FC
210.	Berane	11.11		transport 1.9 tona NUS-a
211.	Cetinje	14.11		sredstva za FC
212.	Kolašin	16.11		konferencija
213.	Kolašin	17.11		konferencija
214.	B.Polje	17.11		1 rb
215.	Berane	18.11		transport oko 2t NUS-a
216.	Rožaje	18.11		1 rb
217.	Podgorica	23.11		konferencija za izradu pravilnika
218.	Podgorica	24.11		konferencija za izradu pravilnika
219.	Podgorica	24.11		2 rb
220.	Podgorica - Rogame	26.11		vještačenje sa FC
221.	Bar	30.11		24 tog i inicijalna sredstva
Mjesec decembar				
222.	Podgorica – Rogame	03.12		vještačenje sa FC
223.	Podgorica	06.12		otvaranje ponuda tender
224.	Beograd – R Srbija	10-12.12		sastanak
225.	B. Polje	11.12		4 rb
226.	Podgorica - Rogame	15.12		vještačenje sa FC
227.	Berane	16.12		1 rb i pretraga terena
228.	Kotor	17.12		1 tog i pretraga terena
229.	Tivat	19.12		opožarena pirotehnika UNA
230.	Podgorica	21.12		obuka u UZK
231.	Podgorica	21.12		asistencija UP
232.	Berane	22.12		razgledanje NUS sa ITF
233.	Tivat	23.12		raketa “Svitac”
234.	Podgorica	24.12		tender za uništavanje NUS-a

235.	Kotor	27.12		1 tog	
236.	Berane	28.12		kontrola realizacije uništavanja NUS-a	
237.	Podgorica	29.12		1 rb	
		Ukupno:			

**TABELARNI PRIKAZ DONIRANE OPREME KOJU JE KOORDINIRAO
DIREKTORAT ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE**

POVODOM PANDEMIJE COVID-19

Redni broj	Datum	Donator	Vrsta opreme	Naziv opreme	Količina kom/l	Vrijednost u eurima	Ukupna vrijednost donacije	Krajnji korisnik donacije
1.	04.01.2021.	EU (rescEU instrument Mehanizma Unije za civilnu zaštitu)	Zaštitne maske, hirurški mantili	Zaštitne maske	78.000	230.100,00	311.850,00 €	Klinički centar Crne Gore
				Hirurški mantili	15.000	81.750,00		
2.	08.02.2021.	Vlada Republike Slovačke (preko Mehanizma Unije za civilnu zaštitu)	Čebad, poljski kreveti na rasklapanje, peškiri, drvene palete, PCR testovi	Kreveti na rasklapanje	120	6.076,80	56.504,44 €	Montefarm
				Čebad	200	3.698,00		
				Peškiri	1000	1.040,00		
				Drvene palete	9	89.64		
				PCR testovi	15.200	45.600,00		
3.	11.02.2021.	EU (rescEU instrument Mehanizma Unije za civilnu zaštitu)	Zaštitne maske	Zaštitne maske FFP2	90.000	360.000,00	360.000,00 €	Klinički centar Crne Gore
4.	31.03.2021.	EU (rescEU instrument Mehanizma Unije za civilnu zaštitu)	Medicinska oprema	Vinil rukavice	200.000	19.000,00	459.000,00 €	Montefarm
				Zaštitne naočare	100.000	350.000,00		
				Zaštitne cipele	100.000	90.000,00		
5.	01.04.2021.	EU (rescEU instrument Mehanizma Unije za civilnu zaštitu)	Zaštitne maske	Zaštitne maske tipa FFP2	100.000	140.890,00	651.380,00 €	Montefarm
				Zaštitne maske tipa FFP3	100.000	510.441,00		

6.	06.04.2021.	EU (rescEU instrument Mehanizma Unije za civilnu zaštitu)	Jednokratni hirurški mantili	Mantili	20.005	129,742,43	129,742,43 €	Montefarm
7.	06.04.2021. 08.04.2021.	EU (rescEU instrument Mehanizma Unije za civilnu zaštitu)	Hirurške maske, rukavice, zaštite za lice	Maske	100.000	22.000,00	73.722,00 €	Montefarm
				Rukavice	27.900	5.022,00		
				Zaštite za lice	10.000	46.700,00		
8.	15.04.2021.	Vlada Republike Slovenije (preko Mehanizma Unije za civilnu zaštitu)	Zaštitne maske tipa KN95, dezinfekciona sredstva za ruke	Maske	100.000	100.000,00	106.000,00 €	Direktorat za zaštitu i spašavanje
				Dezinfekciona sredstva	1.200	6.000,00		
9.	4 isporuke – posljednja 20.07.2021. godine	Vlada Kraljevine Danske (preko Mehanizma Unije za civilnu zaštitu)	Medicinska sredstava i oprema	Zaštitni jednokratni hirurški mantili	75.600	1.072.175,86 €	Montefarm	
				zaštitne maske tipa FFP2	76.800			
				viziri / štitnici za lice	76.800			
				defibrilatori Lifepak 20e	15			
				pacijent monitora Comen C90	29			
UKUPNA VRIJEDNOST DONACIJA U 2021. GODINI: 3.220.374,73 €								